

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
118. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Csütörtök
1932. évi május 26

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységekben, ahol a kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítés díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utolsó oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbízottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12,174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

A liberálisok nagy zsebkendője

A liberálisok vasárnapi kolozsvári kongresszusán Ducának, a vezérnek határozatos kijelentése hangzott el. Azt mondták, hogy pár hónapon belül uralomra kerülnek.

Pár hónap! Vilmos császár az őszi levelek hullására ígerte a győztes háború végét, Tatarescu tizenkét évet jóslott a liberális kormányzatnak. Szép kis prófécia volt mindkettő. Vajjon a Ducáé is ilyen?

Pár hónap! Kicsit rugalmas szólam. Kivált, hogy Jorgák is maradni akarnak, Goga is hatalomra készül és a nemzeti parasztpárt sem mond le egykönnyen a jussáról.

Dehát a vezér mondja, a hívek örülnek és kitudja? A volt külügyminiszter, a jószimatu diplomata, aki a megbántott király kegyeibe vissza tudta kalauzolni a rossz utra tévedt pártját, többet is tudhat másoknál. Sőt mindenkinél jobban tudhatja, hogy a pénz beszél és még ők beszéltek idáig a legjobban. Az üres szavakba, a letartott országba még ők juttathatnak friss valutát, eleven vérkeringést (ha aztán megfertőzik is a korrupció bacillusaival).

De Duca, a pártprófeta nemcsak híveinek, de Erdély minden rendű és rangú nyomorultjainak is megváltást ígért. A liberális párt le fogja törölni a könyveiket, mondta. Mekkora zsebkendő kell hozzá, s ezt vállalja? És azok után, hogy mennyi könnyet okoztak ők, bizzunk a könnytörölő missziójukban?

Hát jó. Jöjjenek. Lássuk. Rosszabb már nem lehet a jöttük. Semmisem lehet rosszabb. Semmi.

Pár hónap! Nem jöhetnek még hamarabb?

Elégítélt is!

Gulliver Liliputban, a törpék országában a törvény talált. Törvényt a besugóknak. Az állam ellen elkövetett bűnöket igen szigorúan büntették, de, ha a megvádolt személy nyilvánvalóan bebizonyította ártatlanságát: a vádlót szegyeteljes halálbüntetésre ítélték, az ártatlan vádlottat pedig egyszerűen kárpóolták. Először a veszített élejt, másodszor a veszélyért, amit kiállt, harmadszor a börtönért, amit elszennvedett és megdöbbentett ama költségekért, melyeket védelmére kiadott. Ezenkívül a császár nyilvános módon kegyeibe fogadta őt és ártatlanságát az egész városban falragaszok hirdették.

Nem vagyunk Liliput-ország, sőt óriás-ország vagyunk, de azért, — vagy éppen azért — ezt a furcsa törvényt — annyi bölcs, szentes, zseniális törvény után, amit nálunk már gyártottak, — meg kellene csinálni. Csodák és más kiskaliberű nagyságok állítanak oda művelt, becsületes magyar polgárokat irredenta-izgatás vádjával és a bíróság felmenti őket. Kisül, hogy ártatlanok, csak az öntelt, elfogult, hőködő szovinizmus csinált belőlük hazaáruló bűnösöket.

Ott a legujabb: a csikszentgyörgyi magyar pap és két tanítónő esete. Vádlottak padra kerültek. — az őrmester jóvoltából — a törvényszék felmentette őket. A templom lobogót joggal használhatták és a pap joggal csinálhattott propagandát a felekezeti iskolának.

Nos, ezzel el van intézve a dolog? És a vádlottak vád, a meghurcoltatás, az erkölcsi és anyagi kár? Sokszor egy egész élet romlását okozhat.

Gulliver Liliputban. Nem volna jó ilyen törvénnyel véget vetni immár a buta és go-

szor vádaskodásnak s elégtételt adni a megbántott tisztességnek?

Készül az ellenzéki összefogás a kormány megbuktatására

A liberálisok kolozsvári gyűlésének impozáns visszhangja van
Argetoianu pesszimista kijelentése a kormány jövőd sorsáról

Goga egyedül startol és minden jót ígér, ha kormányra jut

Bukarest, május 24.

Bukarest politikai köreit a vasárnapi kolozsvári liberális kongresszus foglalkoztatja. Két feltűnő dolog is történt ezen a kongresszuson, ami mellett a politikai élet nem lehet elszórtanul. Az egyik az, hogy

a liberális párt, amely ténylegesen uralomra segítette támogatásával a jelenlegi kormányt, most olyan erőteljesen rohant ki ellene, hogy a kérdéssel kapcsolatban még a legfelső alkotmányos tényezőt is kritizálta.

Inculeti volt miniszter jelentette ki, hogy a jelenlegi kormányt a liberális párt, „ha akarják fent, ha nem”, el fogja távolítani, mert nagyon megérett a helyzet már arra, hogy az ország kormányzása visszatérjen az alkotmányosság kipróbált partjai közé.

Ez a hang a liberális párt részéről szokatlannul erőteljes, amint különös politikai csemegeként hathat az is, hogy most a liberális párt is az alkotmányosságot emlegeti.

A másik feltűnő jelenség az volt, hogy a párt kongresszusán, ezuttal először, egyetlen hang sem hallatszott el a másik nagy ellenzéki párt, a nemzeti parasztpárt felől. Nem bántották ezuttal a liberálisok a többi ellenzéki pártokat sem, kivéve Gogát, akit Titeanu igen gunyosan „méltatott”, mint költőt és politikus.

A bukaresti sajtó következtetései

A főváros pártlapjai nagy figyelmet szentelnek a kolozsvári liberális megnyilatkozásra. A fent említett két feltűnő jelenségből érdekes következtetéseket vonnak le. Az elsőből azt, hogy

a jelenlegi kormányt már csak az uralkodó türelme tartja uralmon, mert, egyébként egészen talajt vesztette.

A legfelsőbb alkotmányos tényező azonban abban a pillanatban elejt a Jorga-Argetoianu házaspárt, mihelyt valami olyan pártközi alakulat mutatkozik a láthatáron, amely teljes felelősséggel és a siker reményében veheti át a kormányzást. Erre az egyedüli lehetőségre vall az is, hogy Argetoianu is ilyesféle kijelentéseket tett a bralostitai hidavatási ünnepélyen:

— A jelenlegi kormány addig marad uralmon, míg az ellenzéki pártok ki nem békülnek egymással s meg nem szüntetik a pártok közötti viszálykodást.

A második feltűnő jelenségből, — hogy a kongresszus nem támadott egyetlen komoly ellenzéki pártot sem, — arra következtetnek a bukaresti lapok, hogy

ez az ellenzéki békülékenység már nagyon előrehaladott állapotban van és számítani lehet arra, hogy hamarosan létrejön az az

ellenzéki közös front, amely megbuktathatja a kormányt s új embereket állít az ország élére.

Természetes, hogy ez a megegyezés nem jöhet létre olyan egyszerűen. Addig a pontig, hogy a jelenlegi kormányt meg kell buktatni, minden ellenzéki párt egyetért a másikkal. A további kérdésben azonban már nem jött ilyen gyorsan létre a megegyezés: ki következzék a jelenlegi kormány után?

A mai körülmények között azonban, — legálább így jóslják a bukaresti lapok, — ez a kérdés sem lehet olyan mély elválasztó szakadék a pártok között, hogy át ne lehetne hidalni.

A kiküldött pionirok már dolgoznak is a szakadék áthidalásán...

Otthon volt Vajda vasárnap, vagy sem...

Nem is napok, már hetek óta szállongtak a hírek, hogy a nemzeti parasztpárt és a liberális párt között tanácskozások indultak meg. Volt olyan jelentés is, hogy az előkészítő megbeszélések már befejeződtek s vasárnap, a kolozsvári liberális kongresszus alkalmával, Vajda és Maniu személyesen is találkoznak a liberális párt elnökével, Ducával.

Ezek a hírek természetesen eltulzott kombinációk voltak.

Averescu csatlakozik, Goga egyedül startol...

Az Adeverul már a további fejleményekről is tud. Ertesülése szerint az ellenzéki közös front kialakulása befejezett ténynek tekinthető. A három nagyobb párt fog össze: a kormány megbuktatására: a nemzeti parasztpárt, a liberális párt és Averescu. A kis pártok már is idegeskednek s felpanaszolják, hogy a nagyobb pártok tömörülése kényszerűen kergeti őket a kormány támogatása felé.

Csak a Goga utja egyenes.

Ő egyedül startol a kormányzás felé.

Pártja jassii népgyűlésén kijelentette, hogy

Maniu nem jelent meg Kolozsváron s így nem is találkozhatott Ducával.

De Vajda, aki Kolozsváron lakik?

A bukaresti lapok kolozsvári tudósítói ugyadták le a jelentést, hogy Vajda valóban találkozott a liberális vezérrel, sőt a megegyezés állítólag létre is jött közöttük. Ezt a hírt azonban Vajda rövidesen megcáfolta, anélkül hogy a kérdés lényegéről, a két párt közledéséről nyilatkozott volna.

— Szombaton és vasárnap nem voltam Kolozsváron s így nem is tudom, hogy a liberális párt elnöke kereste-e a velem való találkozást, vagy nem.

Tehát Vajda sem volt Kolozsváron?! Ő azt mondja, hogy nem. A lap tudósítók azonban azt állítják, hogy igen.

Vasárnap tartózkodott ugyanis Kolozsváron Angelescu bankkormányzó, Vajda régi barátja, aki csak Vajdáért utazott Erdély fővárosába. Vajdon Vajda Angelescu elől is kitért volna csak azért, hogy Ducával ne találkozhassék?

Ez a kérdés egyelőre még meglehetősen tisztázatlan. Legujabban az Adeverul kolozsvári tudósítója fejleszti tovább. Megengedi, hogy a Vajda-cáfolat igazságot mond, viszont kijelenti, hogy

utólagos nyomozásának az eredménye szerint szombaton este nem éppen Duca ugyan, hanem Leonte Moldovanu tárgyalt a liberális párt nevében Vajdával. És a megállapodás létre is jött volna a két tárgyaló fél között...

nem maradhat a helyén az a kormány, amely nem tudja fizetni a tisztviselőit s nem „szájjalhat” az az ellenzéki párt sem, amely nem tud garanciákat nyújtani arra, hogy kormányrakerülés esetén fizetni fogja az állam tisztviselőit. Ő megígérte ezt és garantálja is.

Inkább áldozni kell az állam vagyonából de a kényeret nem szabad elvenni azoktól, akik magát az államot fenntartják. Viszont fizetni kell a külföldi adósságokat is, mert ez erkölcsi kötelesség is. Ő azért követeli magának az uralmat, mert meg tud felelni mind a két súlyos feladatnak.

Rendkívüli parlamenti ülészek?

Kormánykörökből kiszivárgott hírek szerint a parlamentet június első napjaira rendkívüli ülészekre hívják össze. Ezt néhány időszéri pénzügyi törvény megszavazása teszi szükségessé, ezen kívül azonban az is, hogy a konverziós törvény egy-két paragrafusát a gyakorlatban alkalmazhatatlannak bizonyult s

ezeket módosítani kell.

Ha a rendkívüli ülészeket még sem hívják össze, úgy ennek egyedüli magyarázata az lehet, hogy a kormánynak igen kellemetlen lenne a parlament összehívása most, amikor az ellenzéki pártok közledése miatt a helyzete egyre gyengül.

Dr. Szász János ur írja Kolozsvárról: „Egyébként „Ki a könyvet szereti rossz ember nem lehet” című minapi cikkét, melyben pálcát tör a kormányra ama ténykedése fölött, mellyel közel millió lejt utal ki francia könyvkiadók vásárlására ugyanakkor, amikor egyrészt a tanítók éhhalállal küzdenek, másrészt az elemi iskolai tanítók könyveiben hemzsegnek a brutális, ostoba és sovén magyargyűlöltre uszító történelmi hamisítások, csak helyeselhetni tudom. Ezzel kapcsolatban felhívom figyelmét arra a nem jelentéktelen körülményre, hogy míg a hazai iskolákban a legfeljebb néhány méregzik az ifjú lelkeket, addig az uralmi rend gondoskodik arról, hogy külföldön a román pedagógia a haladás, az emberiség és a kultúra dicsfényében ragyogjon. Így többek között a genfi Cercle d'Etudes Roumaines, a nemrégiben megalakult román kulturpropaganda egyesület a köznapokban pedagógiai előadást rendezett, amelyen Nicolae és Petrovici urak, mint szónokok, a legélesebben elítélték azt az oktatási rendszert, amely a gyermekek lelkébe a nacionalista elfogultságnak csírát oltja bele. Különös jelentősége volt Petrovici beszédének, aki mint volt közoktatásiügyi miniszter, lelkes szavakkal szólította fel az ifjúságot, hogy álljon a nemzetek összeharagjainak szolgálatába.

Tehát amíg külföldön a román kultúra hadnagyai lelkesen hadakoznak az iskolakönyvek sovínysza őrzőjei ellen, azt a látszatot keltve, mintha Románia már régen túl lenne az ifjúság megmérgezésének barbár kultuszán, addig idebent az országban azt tanítják, hogy a nyers húst evő és vérvívó magyarok ezer éven át... stb... stb...

Nicolae és Petrovici urak szónoklatai igen szépek voltak. De kár a pompás szavakat odakioldni elpuffogatni. Sajná nem szorult rá az ő egyébként igen nemes oktatásukra. Minek gyertyát gyújtani ott, ahol ugys nappali a fényesség.

Jöjjenek haza és cselekedjenek itt. Nálunk nagyon elkelne a fátyla. Mert nagyon komor sötétség ül meg azt az éjszakát, amit mi itt modern oktatásnak nevezünk.

Egyéb lehetőség hiányában Szász János ur levelét — tiszteletünk nyilvánítása mellett — átutaljuk Jorga professzorhoz, aki Románia legnagyobb pedagógusa.

Lehetne. Ha akarna.

ÓRAIGAZÍTÁS

Esztendőnk óta minden esemény azt mutatja, hogy az idő kereké visszafelé halad. Rekompenciációképpen a kormány ismét előrevitte a mutatót egy órával.

Azok a köztisztviselők, akiknek nincsen protekciójuk, már tíz év óta hiába lesik az előléptetést.

Ezen a sérelmen akar orvosolni a mutató igazítása. Most végül elérték. Egy órával.

Milyen bölcs dolog az óra előretolása. Így legalább azt képzelhetjük, hogy nem állunk egy helyben.

BÖLCSTÉLET

A szatmári törvényszék felmentett egy adótitest, aki megdézsmálta az ugynevezett közpénzt, (melyet tudvalevőleg a köz ad össze s magánosok költik el). A felmentő ítélet megszületése forradalmat jelent a judikaturában: ugyanis az adótitest távolról sem tagadta a lopás tényét. Igen, mondotta, sikkasztott. Sikkasztott, mivel az állam hónapok óta nem adta ki a fizetését. Felesége beleg. Három gyermeke a nyomor mélyiségében sanyalódott. Ő maga az éhhalállal küzdött. Választania kellett: vagy a törvényhez ragaszkodik, vagy az élethez.

Józan és becsületes természetességgel az életet választotta.

A szatmári törvényszék, túléve magát az ostoba és lelketlen paragrafusok utmutatásain, felemelő és megrázó verdiktet hozott. A felmentés újszerű és magasrendű büntetőjogi filozófiát hordoz magában: azt az elvet ugyanis, hogy a büntetett bizonyos körülmények között független akarattunktól.

Aki elemel egy darab kenyeret és megesszi, az nagyon rúgkán tolvaj, viszont csaknem mindig éhes.

Ezt jelenti a szatmári ítélet. Aki elemel egy darab kenyeret, az bűnös. Enni mert.

Ezt jelentette a szokványos polgári joggyakorlat.

Ijesztően elszaporodhattak az éhezők, ha társadalmunk, melynek képmutatósága és könyörtelensége közismert, odáig ért már, hogy kezdi elismerni az evéshez való jogot.

Lassankint eljutunk odáig, hogy tökéleggyon nélkül is lehetséges az étkezés s még fegyházat sem kapunk érte. (m. i.)

„Nagy cipőben kisfiú...”

Nádas Sándor budapesti író darabja címének kisajátításáért 1000 dollárt követel egy temesvári filmkölcsönzőtől

Temesvár, május 24. Körülbelül egy hónappal ezelőtt a Fórum mozgóban játszották le a „Hurra ein Junge” című német hangosfilmet, amelynek címe a plakátokon és a magyar-rázó szövegfordításban magyarul így adták vissza: „Nagy cipőben kisfiú”. A film Temesváron már régen lekerült műsorról, amikor a „Nagy cipőben kisfiú” egész szen különös formában tért vissza.

A temesvári bírósághoz a napokban beadvány érkezett Gábor Dezső dr. a „Filmcentrala” filmkölcsönző vállalat igazgatója ellen. A feljelentést Nádas Sándor, a neves budapesti író, a Pesti Futár szerkesztője adta be a filmvállalat ellen, amelytől 1000 dollár kártérítést

is követel. Nádas Sándor feljelentése szerint a temesvári filmkölcsönző jogtalanul adta a kérdéses darabnak a „Nagy cipőben kisfiú” címet, hiszen a filmnek semmi köze sincs a hasonló című vígjátékához, amelynek szerzője a panaszos. Nádas a feljelentésben még arra is hivatkozik, hogy darabjának megfilmesítéséről épp mostanában folytatott tárgyalásokat a Paramount megbízottjaival, minthogy azonban a Filmcentrala darabja címét már kihasználta, nem sok reménye lehet a megfilmesítés körül. Ezért követel 1000 dollár kártérítést magának.

Az érdekes ügyben rövidesen megtartják a tárgyalást.

Elfogták a temesvári ékszerüzletek fosztogatóját

Előbb kövel betörte az ékszerüzletek kirakatát, aztán belemarkolt az értéktárgyakba

Temesvár, május 24. Az utolsó hetek folyamán több ékszerüzlet kirakatát törték be és fosztották ki ismeretlen tettesek. A rendőrség hosszas ideig nyomozott a kirakatfosztogatók után, míg végre hétfőn sikerült Grob Mátyas rovtomultu betörő személyében a temesvári ékszerészkirakatok rémét kézrekeríteni. Grob a kihallgatás során bevallotta, hogy miképpen hajította végre a kirakatrablásokat. A kiszemelt kirakat előtt átment az utca tulsó oldalára s

aztán egy kövel behajította a kirakatüveget.

Egy ideig meglapulva várt és szimatolt s amikor arról győződött meg, hogy „tisztá a levegő”,

gyorsan a betört kirakathoz szaladt, hirtelenjében összemarkolt néhány értéket és elsielt.

Grob lakásán házkutatást tartottak és találtak is ékszereket, de csak 36.000 lej értékben. Grob egyébként összesen 11 kirakatrablást ismert be.

A kormányozható látás

vagy

Hogyan látja Tröbst Hans ur a romániai kisebbségek Eldorádóját

„A mindig nyafogó magyarok is beszüntették panaszait”... mióta Brandsch államtitkár lett

A kisebbségi kérdés a beteg Európa egyik legaktuálisabb, de egyszersmind legkényesebb és legfontosabb kérdése. Aki ennek a kérdésnek becsületes megoldását előmozdítani igyekszik, aki a kisebbségek igazságos ügyének szolgálatát kíván tenni, annak kellő felkészültséggel komolysággal, ismeretekkel és tudással kell párosítania mindenképpen álló tárgylagosságát. Aki e kellékek nélkül avatkozik ebbe a nagy problémába, súlyosan vétkezik a kisebbségek ellen és csak olajat önt az amugyis lobogó tüzre.

Ezelőtt két esztendővel került Romániába Tröbst Hans, aki a tisztí kardot cserélte fel az újságírói tollal, hogy a Telegraphen-Union és Scherl-Presse (Hugenberg-Koncern) bukaresti tudósítója legyen. Ebbeli minőségében, a viszonyok kellő tanulmányozása és ismerete nélkül, nyilván hivatalos előszobák tendenciózus információiból merítve, cikket írt a kisebbségi államtitkárság létesítésének és Brandsch államtitkár működésének egyéves fordulójának alkalmából. Ez a cikk Németország több vidéki lapjában megjelent és ennek következtében a román lapok is foglalkoztak ezzel. Különösen Jorga lapja használta ki ezt a szerencsétlen szellemi szülöttet és igyekezett ebből tőkét kovacsolni első sorban az erdélyi szászok, de általában a romániai kisebbségek ellen. A Kronstädter Zeitung ismerteti ezt a cikket és megállapítja, hogy

ez nem egyéb, mint a nyilvánosság félrevezetése.

Egyelőre kommentárokat nem fűz a cikkhez, de erőlesen tiltakozik az abban foglalt megtevéseket ellen és jelzi, hogy részletesebb kritika alá is fogja venni a németországi lap tudósító tudósítását.

A Tröbst cikke tulnyomó részben az erdélyi szászokkal foglalkozik. Abból indul ki, hogy a szász sajtó nem jubálta meg Brandsch működésének első évfordulóját. Aztán

igyekszik a Brandsch működését úgy feltüntetni, mintha annak nyomában csupa áldás fakadt volna. Leckézteti a szászokat, hogy elégedetlenkednek és nem méltányolják a kormány és Brandsch jószágát, holott itt a kisebbségek nézve valóságos eldorádói állapotok uralkodnak, főképp azóta, mióta Jorga megcsinálta a kisebbségi államtitkárságot és annak élére bigygyesztette Brandschot.

A rosszulinformáltság és tájékozatlanság a félrevezettség és a felfelé való szolgálattelre való törekvés torzszülöttjének a szászokra vonatkozó részére az illetékes szász körök kétségtelenül meg fogják adni a megfelelő választ. Ez a válasz meg fogja állapítani, hogy milyen súlyos hibákat követett el a német újságíró német testvéreivel és az egész kisebbségi kérdéssel szemben.

Van a cikknek egy része, amely minket külön is érdekel, Tröbst uram arról álmodozik balkezes írásában, hogy egy év óta olyan állapotok uralkodnak Romániában, hogy... „még a mindig elégedetlenkedő és nyafogó magyarok is beszüntették panaszait a Népszövetség-nél és minden ügyekben Brandschoz a német miniszterhez fordulnak.”

A nekünk ajándékozott jelzők kétségtelen bizonyítékai a német tudósító jóizlésének. Amennyire indokolatlanok ezek a jelzők velünk szemben, ép úgy közönséges valótlanosság, hogy Brandsch olyan állapotokat teremtett volna, melyek következtében a Népszövetség elé terjesztett panaszaink megszűnhettek. A csiki magánjavak ügyében beterjesztett panaszunkat nem vontuk vissza. Más panaszaink nem kerültek a Népszövetség elé. Ez annak a következménye, hogy a Népszövetség eddig tapasztalt eljárása elkedvetlenítette az illetékeseket, de semmi esetre sem az az oka, hogy ne lenne ok panaszra, hogy Jorga, vagy Brandsch megszüntette volna a panaszok okait. Nem, sajnos, erről nincsen és nem lehet szó. Ha Tröbst ur vette volna

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdal-mak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-éle ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. 1717

azt a csekély fáradságot, hogy információkat ne Brandschtól szerezzem be, hanem a magyarság illetékes tényezőitől, vagy, ha figyelemmel kísérte volna a magyarság lapjainak minduntalan felzokogó panaszait, akkor nem pellengérezte volna írását olyan valótlanosság lerögzítésével, minőt a fennebb idézett sorai sugároznak ki.

Hogy kinek a befolyása alatt és milyen érdekből írta meg hirhedt cikkét Tröbst ur, azt mi nem firtatjuk. Tény azonban, hogy nem jó forrásból merített és nagy tájékozatlanságról tett tanúságot. A német sajtónak jobban kellene arra ügyelnie, hogy kiket biz meg exponált helyeken a tudósítói tiszttel, mert nem szolgál dicsőségére az olyan kisiklás, minőt egy tárgyilagos, a dolgokat megfelelő helyen és kellő alaposággal megvizsgáló újságíró soha el nem követhetne, de a millyennel Tröbst ur a Jorga és Brandsch kegyeit alaposan kiérdemelte. Egy bizonyos: Jorgát és Brandschot a romániai kisebbségi sajtó nem tartotta érdemének az évforduló alkalmából ünnepelni. Ezen a tényen nem változtat, hogy egy tájékozatlan és félrevezetett külföldi újságíró ünneplő cikket ír.

Moszkvába érkezett CURTIUS, volt német külügyminiszter

Moszkva, május 24. Curtius volt német külügyminiszter hétfőn Moszkvába érkezett. A volt német külügyminiszter útja és moszkvai látogatása nem hivatalos jellegű.

Moszkvai tartózkodása alatt Curtius Litvinov külügyi népbiztossal és Sztalinval folytat tárgyalásokat.

Pusztító földrengés Közép-Amerikában

San Salvador, május 24

A középamerikai San Salvador állam területén borzalmas földrengés vonult végig, amely rémes pusztításokat okozott. A jelentések adatai szerint a földrengés alkalmával 6 ember meghalt, 205 pedig súlyosan megsebesült az összeomló házak romjai alatt.

Ötven betörést követelt el egy érettségizett fia bandája Nagyváradon

Nagyvárad, május 24.

Az itteni rendőrség ma ugynevezett nagy fogást csinált. Kézrekerített egy nyolc tagból álló bandát, amelynek egy Nagy József nevű érettségizett „uribetörő” volt a vezére. Nagy beismerte, hogy bandájával összesen ötven betörést követelt el.

Megalakult az új belga kormány

Brüsszel, május 24

Az új belga kormány hétfőn este megalakult. Miniszterelnök lett Renkin (katolikus-konzervatív), aki egyuttal a pénzügyi tárcát is fenntartotta magának, belügyminiszter Carton, hadügy Crokaert, munkaügy és népiölét Hy-mans, a keresztény szakszervezetek flamand nemzetiségű képviselője, gyanmatügy Tschoffer, ugyanezeknek a szakszervezeteknek vallón nemzetiségű képviselője, földmívelésügyi miniszter Van Dievoit katolikus flamand, közmunkaügy és külügy Hymans (liberális), társügyi Bovessen (liberális) és végül közlekedésügyi Forthomme (liberális).

Redukció, vagy két részlet?

A miniszterelnökség megnagyobbító nyilatkozata a fizetések kiutalásáról

Bukarest, május 24.
A tisztviselői fizetések kiutalásának új rendjét a bukaresti lapok általában úgy állították be, hogy ez nem jelent kevesebbet, mint a fizetések 50 százalékkal való tényleges csökkentését miután a kormány csak akkor igéri az egyelőre visszatartott 50 százalék kiutalását, ha erre a fedezet meglesz.
Ezzel a beállítással szemben a miniszterelnökség most hivatalos nyilatkozatot tett közzé. Kijelenti ebben, hogy a rendeletet tévesen magyarázta a sajtó. Arról van szó, hogy a májusra járó fizetéseket és nyugdíjakat május 20 és június 1 között 50 százalékban kifizetik, aztán a második

ötven százalékat június első napjaiban folyósítják.

Szó sincs tehát a fizetések ötven százalékos csökkentéséről, hanem mindössze arról, hogy nem egyszerre, hanem két részben utalják ki a teljes fizetés összegét.

A hadügyminisztérium is nyilatkozott a kérdéssel kapcsolatban. Ez a nyilatkozat nincs összhangban a miniszterelnökség közleményével. A hadügyminisztérium ugyanis azzal nyugtatja meg a tisztteket, hogy rájuk nem vonatkozik az általános rendelet, náluk nem lesz fizetéscsökkentés, mert járandóságukat éppen úgy és olyan összegben kapják meg, mint eddig.

Venizelos mint diktátor kerül vissza Görögország élére

Az általános sztrájk tovább tart

Athén, május 24.
Zaimis köztársasági elnök a lehető leggyorsabb tempóban folytatja a megbe-

Venizelos

séleket a pártvezetőkkel, hogy mielőbb végét vesse a Venizelos lemondásával bekövetkezett súlyos kormányválságnak.

Az országban ugyanis egyre hevesebben tombol az általános sztrájk, amelyet a postaalkalmazottak, valamint a vám- és pénzügyi tisztviselők kezdtek fizetési követelésekkel s amely a kikötővárosokban, továbbá Tráciában és Macedóniában már forradalmi kilengésekhez vezetett.

A köztársasági elnök behatóan tanácskozott hétfőn Tsaldaris-szal, a királyhű néppárt vezérével, majd az éjszaka folyamán hosszasan kérlete Venizeloszt, a „ravasz krétai”-t, hogy vállalkozzék egy nemzeti kormány összehozására, bevonva új kabinetjébe a királpártiakat is. Venizelos gondolkodási időt kért.

Vannak, akik azt hiszik, hogy a royalista néppárt körül uralomra, ami szinte abszurdummal volna egyértelmű, mert hiszen elképzelhetetlen, hogy ez irányítsa a köztársaság ügyeit. Egyébként a Patris c. venizelista lap szerint a hadsereg nem tűrné Tsaldaris királyhű pártjának a hatalomra jutását.

A legvalószínűbbnek azt tartják, hogy Venizelos az alkotmány diktatórikus szellemében való módosítása alapján széles koalíciót fog összekovácsolni az ország belső zavarainak a leküzdésére.

Incidens az aradi ásatások körül

Az ügyészség elakart koboztatni az aradi vesztőhelyen feltárt csontvázakat

Arad, május 24.
Ismeretes, hogy az aradi vesztőhelyen nemrég megkezdtek a tizenhárom vértanú sírjainak feltárását. Eddig két teljes csontvázat találtak meg, ezen kívül számos relikviát, amelyeket Gara Győző tanár, az ásatások vezetője őriz jelenleg a lakásához tartozó pincében.

Kedden délelőtt dr. Jonescu tisztiorvos egy rendőrtiszt kíséretében megjelent Gara lakásán és felmutatta Vulpeanu ügyész írásbeli parancsát, a csontvázakat a relikviák átadását kérte. Gara azonnal érintkezésbe lépett a helybeli magyarországi vezetéssel s nemsokára a Kölcsey utcának egy küldöttsége jelent meg. Hadu Cornél polgármesternél, akinek közbejárását kérték. A polgármester érintkezésbe lépett Vulpeanu főügyész-szel és magyarázatot kért. Vulpeanu kijelentette, hogy a parancsot azon az alapon adta ki, hogy bent a város területén tilos holttestet

vagy csontvázat őrizni és ezért annak a Veszthelyre való visszazállítását rendelte el.

Később sikerült Vulpeanu főügyésszel megérteni, hogy itt tudományos ásatásokról van szó, mire a főügyész elállott eredeti elhatározásától és a csontvázakat és a relikviákat meghagyta Gara Győző tanár pincéjében.

Egyébként a napokban Aradra érkeznek az Országos Műemlék Bizottságának egy szakértője, aki az eddigi ásatásokat felülvizsgálja.

Csökken az Egyesült Államok kivitele

Newyork, május 24.

Az északamerikai Egyesült Államok április havi külkereskedelmi mérlegének aktívuma a márciusi 25 millió s a tavalyi áprilisi 30 millió dollárról 9 millió dollárra csökkent.

Fantasztikus gyermekrablás apácának maszkírozott banditákkal, halálos ítélettel, vagy mire képes egy fiatal diák a szekundától való félelmében

vagy mire képes egy fiatal diák a szekundától való félelmében

Pozsony, május 24.
Az egész tulajdonképpen egy diákcsejny, amelynek hőse egy tizenéves pozsonyi gimnazista. Nevezük röviden Palinak s még csak annyit árulunk el róla, hogy roppant szerett bliccelni. Leleményes fiú léte mindig talált valamilyen okot, hogy az iskolából kimaradjon, a latin declinációk és conjugációk s egyéb világrengető és nélkülözhetetlen bölcsességek helyett bizony szivesebben kóborolt a hegyiparkban vagy a ligetben, ahol nem kellett attól tartania, hogy a tanár kihívja felelni és szekundát kap. A bonyodalom is egy ilyen bliccelés körül támadt. Fiatal barátunk egy szép tavaszi napon verszemet kapott s három napig nem jött az iskolába.

Három nap mégis csak sok egy kicsit s a tanár előtt valamiképp igazolni kellett a kimaradást. Pali barátunk élénk fantáziával rendelkezett s egy-kettőre kitálalt egy rémhistóriát, hogy az iskolabliccelést kimagyarázza. Elmondotta, hogy édesanyjával este sétálni ment. Alig mentek néhány lépést, az anyának eszébe jutott, hogy otthon felejtette a kulcsot.

— Erigy csak haza, kisfiam — szölt az anya — hozd el a kulcsot, én majd itt megvárlak.

A kis diák hazament, visszafelé jövet, nem messze a kaputól egy csukott autó mellett vezetett el utja.

Amikor az autóhoz ért, a kocsiból két álarcos apáca ugrott ki, karonragadták és bedobták az autó belsejébe.

— Kiabálni akartam — mesélte a kis diák — egyszerre csak éreztem, hogy rongyokat gyömöszölnek a számba, azután valamilyen nedveséget éreztem szám körül, szempillám egyre nehezebbek lettek, bódultság vett rajtam erőt s elvesztettem eszméletemet. Amikor magamhoz

tértem, sötét éjszaka volt. Az autó teljesen ismeretlen vidéken rohogott kereszttül. Felnyitottam a szemem s ekkor észrevettem, hogy a két apáca — férfi. Reggel felé beértünk egy városba, amelynek szélén egy kocsmát állított meg az autó. A két férfi kiszállt a kocsiból s engem kiemelték. Mikor kint voltam, elkezdtem kiabálni, az emberek összefutottak, a két rabló beugrott a kocsiba, elhajtottak és engem otthagytak az utcán — fejezte be a gyerek.

A tanár ugy látszik elhitte a filmbeillő rémmesét, mert Pali barátunk elmulasztott óráit igazoltatni vette.

Egy szép napon a kis diák azzal állt a tanár elé, hogy a gyermekrablás ügyében a vizsgálóbíróhoz kell mennie. Főlösképp talán mondanunk, hogy ebből egy szó sem igaz.

s a vizsgálóbíróról szóló mese csak arra szolgált, hogy fiatal barátunk egy napot elblijelhesse az iskolában. Ez okozta azután vesztét.

Másnap a tanár megkérdezte, hogy mi történt a vizsgálóbíróval.

— Halálra ítélték őket — válaszolt a fiú.

— Kiket? kérdezte a tanár.

— Hát azt a két embert, aki elrabolt, — válaszolt a diák.

Ez már több volt, mint amit a tanár elhihetett. Elhívatta a diák édesanyját, aki a legjobban volt meglepve, amikor meghallotta, hogy egyetlen fiát apácának maszkírozott banditák elrabolták. Persze most már kiderült, hogy az egész história a leleményes diák agyában született meg s fiatal hősiünk azután töredelmesen be is vallotta, hogy a conjugációktól való félelmében három napig az iskola helyett a ligetben kóborolt.

Igy végződött a „párját ritkító pozsonyi gyermekrablási affér”.

Két munkanélküli kalandos utazása a Prága—berlini hálókocsi alatt

Berlin, május 24.

Pár pillanattal a prágai gyors beérkezése után két rongyos ruhájú, kormos arcú idegent vett észre a pályaudvari rendőrség, akik azon igyekeztek, hogy valahogy kisurranjanak a pályaudvarról. Föltartóztatták őket, bevitték az őrszobába, ahol megállapították, hogy a német főváros váratlan vendégei Psenihar Vilmos prágai mészáros és Vavrina Anton prágai kertész. Mindketten hosszabb ideje munka nélkül voltak s elhatározták, hogy külföldön próbálnak szerencsét. Tegnap este

a prágai pályaudvaron rákapaszkodtak a berlini gyors hálókocsijára, összegubbaszkodva, rendkívül kényelmetlen helyzetben tették meg a nyolcórás utat.

A hálókocsi alatt megtett éjszakai utazás nem sokat javított helyzetükön, mert a rendőrség elcsípte őket s már holnap visszatoloncolják a két vállalkozó szellemű munkanélkülit Csehszlovákiába.

Kolumbácsi legyek és sáskák pusztítanak Temesmegyében

Temesvár, május 24.

A buziási járásból érkező jelentések szerint Temes megye déli részében rendkívül elszaporodtak a kolumbácsi legyek, amelyeknek csipése nagy veszedelmet jelent a szarvasmarhák és más háziállatok számára.

Olyan nagy tömegben lepték el a vidéket, hogy

eddig már 11 szarvasmarha esett áldozatul csipéseiknek.

A szerb Bácskából pedig sáskák vándoroltak be a megye területére. Egyes községek határában a sáskák 5 cm. magasságban borították el a talajt.

A hatóságok a katonaság segítségével mérges gázokkal fogják a veszedelmes rovarokat kipusztítani.

Ezüst százlejesek

Bukarest, május 24.

A kormány már régebb idő óta elhatározta, hogy nagyobb mennyiségű ezüst pénzt bocsát ki a belföldi pénzforgalom emelésére. Értesüléseink szerint június 15-ikén közel nyolcszáz millió lej értékű ezüstpénz érkezik külföldről, amit a Nemzeti Bank már hónapokkal ezelőtt megrendelt. Az ezüstpénz a százejes papírpénzt fogja részben helyettesíteni.

Egy hónappal a házassága után öngyilkos lett

Brassó, május 24.

Mies Mihály autótaxitulajdonos hasonló nevű fia, ma délután 3 órakor revolverrel agyonlőtte magát.

Az öngyilkos fiatalember, aki mindössze egy hónapja nősült, levelet nem hagyott hátra és így nem is sejtik, hogy miért dobta el az életet.

A csehszlovákiai magyarság kultur-ünnepe

Prága, május 24.

Az Erdélyi Helikon mintájára működik Csehszlovákiában a Szentiváni Kuria.

Az ideai Szentiváni Kuria június 22-ére és 23-ára van tervezve s június 24-én ül össze a pályadíjak kuratóriuma.

A pályadíjak kuratóriumába két tagot delegál a Szlovenszkoí Magyar Közművelődési Egyesület, kettőt a Prágai Magyar Hírlap szerkesztősége, kettőt a Kazinczy Könyvkiadó Szövetkezet, egyet a Kazinczy Társaság, kettőt a Szentiváni Kuria, két taggal lesz képviselve a főiskolás ifjúság s tagja lesz a kuratóriumnak Tarján Ödön, a P. M. H. vezérigazgatója, úgy, hogy a kuratórium kb. 12 tagból fog állani.

Ezekből az előkészületekből előrelátható, hogy a Szentiváni Kuria ezidei harmadik összejövetele jelentőség dolgában fogja szárnyalni az első kettőt.

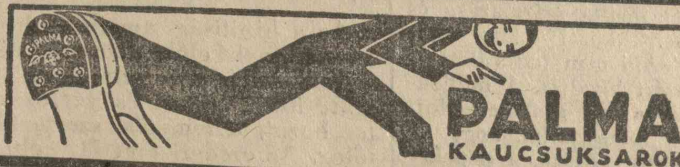
Magnesia S. Pellegrino

A legkellemesebb, leghatásosabb és legolcsóbb hajtószer a világon.

Egyadagos fémdoboz : 10 lej.

Május 26.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj Nap

KACSEK SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VÉKNI KENYÉR

BUDDHA ÉS MOHAMED NEVÉBEN

Bombayról mit tudsz, kedves olvasó? Azt, amire tanítottak, amit olvastál, amit úgy itt-ott elszórtan hallottál: hogy az angol főhatóság szép, modern várost csinált ebből a már századok óta főnálló erődítményből és hogy a keletindiai kereskedelmi társaságok géopontjává nőtte ki magát. Félfüllel azt is hallottad, hogy Bombayban minduntalan föl-lángol a vallásháború és, hogy ilyenkor az angol kormány csak nehezen tudja megfékezni azokat, akik Buddha és Mohamed nevében egymásnak rotnak. Bombay egy kis pont abban a végeláthatatlanságban, ahol négyszázmillió ember részben láma és szent, részben maharadza, vagy pária. Bombaimnak nevezték az alapítók egy istennő után, amelyhez már semmi köze és fővárosa annak az indiai császárságnak, ahol a sokmillió indus áll szemben 5 millió mohamedánnal.

Ez évben különösen vehemens volt az ugynevezett faji harcok, és csak az utóbbi napokban 153 halottat eredményeztek. Tekintélyes szám, ha meggondoljuk, hogy az angolok katonai fölkészültsége elegendő ahhoz, hogy mindenféle vérontást megakadályozzanak. Legendák szerint 4000 évvel Krisztus születése előtt hódították meg a hinduk ezt a birodalmat és azt tudjuk, hogy Buddha halálakor (480. Krisztus előtt), ez a „hindu” nép már igen nagy kultúra fölött rendelkezett. A mohamedánusok sokkal később jöttek ide és, harci nép lévén, legyőzték az elpuhult indusokat. Mindazonáltal békésen megtértek egymás mellett és csak a XVII század óta öltött a két nép közötti küzdelem elkeseredett jellegét. Ebben az időben privilégizálták ugyan is először az európai hatalmak a katonailag felszerelt keletindiai társaságokat, (angol, holland, francia), és ezek fedezték fel a maguk hasznára az indusok és a mohamedánok közötti „faji” különbséget.

Mekka és Tibet, Mohamed és a dalai Láma-két világ géopontjai, egybefogva a keletindiai kereskedelmi társaságok keretétől. Európa és Amerika százezernyi iskolában kutatják és tanítják a történelmet és a történelem értelmét. Nincs még egy helye a földnek, ahol ez az értelem oly pompásan és átlátszó kristálytisztán nyilvánulna meg, mint itt Indiában, ahol Mohamed nekírt Buddhának és Bráhmának, minden belső vallási ok nélkül. A két vallás nagy vonalakban teljesen meggyezik egymással, (nem is beszélve a két vallás alapítójáról) és az ügyes, katonailag alátámasztott konkvizitádori európai kereskedelem még is föl tudta fedezni azokat a különbségeket és ellentéteket, amelyekért minden évben néhány száz indus és mohamedánus ott hagyja a fogát. Az angolok meghagyták a kaszt-rendszer mellett a maharadzákat és Gandhi mellett Tagorét porfáják. Költészet és vallás az európai kereskedelem szolgálatában: üssétek egymást, hogy uralkodhassak!

153 „faji” halott, „faji” harcok halottjai. Hitler is fajról beszél, ma divat lett, ma emberáldozatokat mutat be az emberiség a fajok isteneinek, — sokat ez ellen nem lehet tenni. Mit használ, ha megmagyarázod nekik kedves olvasó, hogy egyrészt Makó messze van Jeruzsálemtől, de Mekka is ilyen messze van Tibettől, másrészt pedig, hogy például az antiszemitizmus csak álnév és lényegében embergyűlöletet jelent? Mit használ, ha ugyanezt az elvet ráhuzod a bombayi faji harcokra és megkérdedez egy harcias mohamedánustól, van-e halvány sejtése arról, mit tanít Buddha? Nem tudja, oly kevéssé tudja, mint az európai fajvédő tudja, mit tanít a másik faj tanítómestere. A Gandhi naivitását pedig, amit szerint minden faj tanítómestere vallásalapítói minőségében ugyan azt tanítja, tehát a szeretetet, az emberszeretet szembehelyezni a kereskedelem és az ipar érdekeivel egyrészt Berlinben, Párisban, Londonban, másrészt Mekkában és Bombayban, célszerűen és hathatósan nem lehet. Az emberi természet elgondolásához hozzátartozik, hogy fajokban gondolkoznak azok, akik meg sem tudják mondani, mi is a faj, mint species, de viszont annyit tudnak, hogy a faj egyenlő mindannak a gyűlöletével, ami egy másik faj, tehát az első szempontjából nem faj. Ennek az egyszerű számadásnak van most Bombayban 153 halottja, amelyek közül egy sem tudja, hogy mi is az a másik faj. Ennek a megállapításnak pedig egy új társasjáték lehetne a következménye: ha elolvastad ezt a rövid cikket, nyájas olvasó, kérdezd meg előbb magadtól, mit és mennyit tudsz pontosan a földön élő fajokról és van-e halvány fogalmad róla, miért kell a mohamedánusnak az indussal verekednie, vagy: mit is akarnak tulajdonképpen a német nemzeti szocialisták? Annyit tudnak, hogy a hatalmat akarják, de én társasjátékot proponálok: „Mit tudsz az indogermán fajokról?” „Mit tudsz a mohamedánusokról?” Mit jelent az, hogy: indus? Mi az ellentét sémita származású és ária származású németek közt? Mit akar Mohamed Berlinben? Aki nem tud válaszolni, zálogot ad és pénzért kiváltja. A milliókra rugó összeget pedig a faji gyűlölet elfojtására és arra fogjuk fölhasználni, hogy új tanítómesterek végre megtanítsák a népeket arra, hogy nincsenek fajok, csak emberek. Sajnos, azt hiszem, hogy ezt a társasjátékot azonnal betiltanák. (n)

Amerika mégsem lesz nedves

Érvényben marad a szigorú szesztilalom

London, május 24.

A Washingtonból érkező jelentések szerint az amerikai törvényhozás felsőháza, a szenátus elvetette azt a törvényjavaslatot, amely 2.75 fokos sör készítését engedte volna meg elfogadás esetén. Ezt a törvényjavaslatot egyébként a kongresszus már régebben elvetette.

Ilyenformán a prohibíciós törvény továbbra is változatlanul érvényben ma-

rad és a legszigorubb alkoholtilalom semmit sem enyhített az amerikai törvényhozás és minden kísérlet meddő maradt arra, hogy az alkoholszenvedélynek zsílipet nyissanak.

Amerika — legalább is papíron — továbbra is száraz marad s közben a különböző gangster-szövetségek vígan és mindennel dacolva is folytatják a szesz-csempészt.

Leesett a lóról és agyrázkódást szenvedett Vicki Baum, a világhírű német írónő

Newyorkban érte szerencsétlenség a „Grand Hotel” és a „Helén doktorkisasszony” népszerű szerzőjét

Berlin, május 24.

Rövid newyorki távirat jelenti, hogy Vicki Baum, a világhírű német írónő aki azért tartózkodott ott, hogy megszerezze az amerikai állampolgárságot, szerencsétlenül járt. A távirat halálos sérülésekről tesz említést és így nem tudni biztosan, hogy Vicki Baum életben van-e még.

A fiatal és rengeteget utazó írónő nemrég utazott ki Amerikába, amelynek lüktető élete közel állt a temperamentumához. Hamarosan nagy társaságra tett szert és élhetett kedvenc szórakozásának, a reggeli kilovagolásoknak. Tegnap is többedmagával sétalovaglásra indult, mikor hirtelen lova megriadt és az írónőt ledobta magáról. Vicki Baum fejével lefelé esett és eszméletlenül maradt.

Az azonnal előhívott orvosok rendkívül súlyos sérüléseket állapítottak meg.

A szerencsétlen Vicki Baum koponyaalapi törést, agyrázkódást és bordatörést szenvedett. Azonnal kórházba szállították.

Eddig szól az első híradás, amely nem sok reményt hagy arra, hogy Vicki Baumot megmenthessék az életnek. A fiatal írónő pályájának delelőjén volt, — Grand Hotel című darabja bejárta az egész világot és a kritikások véleménye szerint az utóbbi évek legsikerültebb és feltétlenül irodalmi színvonalú műve. Legutolsó munkája a Helén doktorkisasszony című regénye volt, amely szintén sokmillió olvasóközönség előtt vált ismertté.

Az egész világ gyászolja a „Justice for Hungary” halottait

Szerdán lesz a temetés, amelyen az egész magyar kormány megjelenik

Budapest, május 24

A Justice for Hungary tragikus pusztulásának híre a világsajtóban mély részvétet váltott ki. A párisi, berlini és római lapok a szerencsétlenség után nyomban különkiadásokban számoltak be a katasztrófáról és a legmélyebb részvét hangján emlékeztek meg Endresz Györgyről, az óceánrepülőőről, és Bitairól, a kiváló magyar repülőőrrel. A nagy világlapok azonnal intézkedtek, hogy repülőgépen külön tudósítók utazzanak az orosz fővárosba, és a helyszínről adjanak jelentést a Justice for Hungary katasztrófájáról.

Nagy és őszinte részvét nyilvánul meg Endresz György özvegye iránt, aki áldott állapotban van és körülbelül egy hónap választja el a szüléstől. Halom-számba érkeznek hozzá a részvéttáviratok, közöttük az, amelyben a magyar kormány nevében Károlyi Gyula gróf miniszterelnök és az olasz aero-klub küldött, továbbá a sportegyesületek, társadalmi és kulturális testületek inéznek a teljesen összetört fiatal asszonyhoz. A magyar Aero-klub külön gyászjelentésben tudatta a magyar repülés két klmagasló alakjának halálát. A Kerékpár Szövetség elhatározta hogy évenként Endresz-emlékversenyt rendez. Azok a sportegyesületek, amelyeknek Endresz György tagja volt, kitűzték a gyászlobogót. Bitai Gyula sepsiszentgyörgyi lakó édesanyja iránt is nagy részvét nyilvánul meg. Károlyi Gyula gróf miniszterelnök özvegy Bitai Györgynének is keresetlen szavú részvéttáviratot küldött.

Szerdán temetik a Justice for Hungary áldozatait.

Az a bizottság, amely Endresz és Bitai temetésének előkészítésére alakult, hétfőn Károlyi miniszterelnök elnöklése alatt ülést tartott és végleges határozatot hozott a temetési szertartásokat illetően. Az eredeti tervtől eltérően nem csütörtökön helyezik örök nyugalomra az irtózatos szerencsétlenség áldozatait, hanem szerdán, Az a vonat, amely En-

dresz és Bitai holttestét Rómából a magyar fővárosba szállítja hétfőn éjjel után indult el a termini pályaudvarról. A koporsók szerdán délelőtt 10 órakor érkeznek meg a Déli Vasút budapesti pályaudvarára ahonnan hat lótoló vontágyutalpakon, gyászmenetben viszik a Milleniumi-emlékig. A ravatalt a névtelen katona síremléke mellett állítják fel. Jobbfelől helyezik el Endresz koporsóját, balfelől a Bitai Gyuláét. A koporsók csak 2-2 korszor lesz: a család és a kormányzó korszorja.

A gyászmenetet lovasrendőrök diszszázada nyitja meg, utána következnek a társadalmi egyesületek küldöttségei zászlóik alatt, a katona zenekar, a diszszázad, a korszorok kocsai, majd a koporsót vivő ágyutalpak. A koporsó után közvetlenül haladnak az elhunytak családtagjai és a parlament küldöttségei. A Milleniumi-emléknél tartandó gyászistentiszeleten Károlyi Gyula gróf miniszterelnök vezetésével a kormány összes tagjai megjelennek. Itten Kenéz Béla kereskedelmi miniszter mond gyászbeszédet, a Kerepesi-uti temetőben pedig Lázár Andor, a magyar Országos Testnevelő Tanács elnöke bucsúztatja el a tragikus sorsu magyar repülőket. A koporsók lebocsátásakor a kivezényelt diszszázad hősi halottakat megillető sor-tüzet ad.

Forum Mozgó

BRASSÓ. Telefon 145.

Csak három napig: május 25, 26 és 27-én látható

JOHN GILBERT, LEILA HYANS, LEWIS STONE a

„Párizsi fantomok”

című filmben, Gaston Leroux „Cheri Bibi” novellája után.

Monopol: Metro-Goldwin, Oradea.

Az előadások félórával későbbben kezdődnek, vagyis 1/2 6, 1/2 8, 1/2 10 órakor.

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén, idegzsákák stb ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (osztvánnyal) van.

Kapható:

gyógyszertárakban és drogériákban. Szf 17171

Bukarest után
Charles Rist Bécsben
üttötte fel tanyáját

Bécs, május 24.

Charles Rist, a francia kormány pénzügyi szakértője, aki az elmúlt hetekben Románia pénzügyeit vizsgálta felül, hétfőn megérkezett az osztrák fővárosba, Rist Bécsben Ausztria pénzügyi viszonyait fogja tanulmányozni a francia kormány megbízásából.

AZ ÚJ SPANYOL ALKOTMÁNY ÉS A MAGANTULAJDON

Madrid, május 24.

A spanyol alkotmányozó nemzetgyűlés véglegesen rendezte a spanyolországi magántulajdonok kérdését. A győzelmes forradalom óta spanyolország nagy latifundiumait büntetésből konfiskálta az állam. Elkobozta mindazoknak birtokait, akik az új rendszerral szemben megértést nem tanúsítottak, az ellen nyíltan ellene fordultak avagy külföldre szöktek.

Az új törvény kimondja ugyan, hogy senkinek birtokát ezentúl büntetésből konfiskálni nem szabad, ellenben teret nyit ez az új rendelkezés ahhoz, hogy a spanyol rezsim továbbra is mindazok tulajdonát elvegye, akiket eddig tulajdonuktól törvényes alap nélkül fosztott meg. Kimondja ez a törvény, hogy mindenki magántulajdona, a mennyiben szociális szükség van rá és az állam érette „megfelelő” kártérítést fizet, kisajátítható. Egy további rendelkezés szerint az államnak jogában áll az ipari vállalatokat is szocializálni, a mennyiben az ipar szocializálását a termelés racionalizálása vagy a társadalom érdekei megkövetelik.

Ezek a tágan fogalmazott paragrafusok tágan is értelmezhetők. Ma, az etatizmus idején, az állam minden magántulajdonnal szemben akkor állapíthatja meg a „szociális szükségesség” jelenvalóságát, amikor csak akarja és így ha nem is kommunizálja a spanyol alkotmány a magántulajdont, de akkor teheti rá a kezét, amikor csak akarja.

A legérdekesebb része az új spanyol alkotmánynak az, amely kimondja, hogy a közterhek fedezésére az állam bárkinek magántulajdonát igénybeveheti.

Nagy zivatarok Magyarországon

Hűvösebb idő várható

Budapest, május 24.

Hétfőn a délutáni órákban országsszerű nagy zivatarok hűtötték le az időjárást. Szolnoknál délután hatórákor vonult át a vihar és fákát és telefonpóznákat döntött le és cserepeket sodort magával. Kiskőrösön és Pécsen felhőszakadás volt, amely az áramszolgáltatásban is zavarokat idézett elő. Egyes helyeken jég is esett és károkat okozott a vetésben.

A Meteorológiai Intézet jelentése szerint enyhe idő, később nyugatról újabb zivatar és hősüljedés várható.

Ujabb munkanélküli tüntetés Aradon

Arad, május 24.
Ma újabb munkanélküli tüntetés zajlott le a városban. Mintegy kétszáz munkanélküli verődött össze, akik felvonultak az utcákra és kenyeret és munkát követeltek. Csendőrség oszlatta szét őket.

Jorgát ki fogják hallgatni Crisan volt alminiszter brassói letartóztatása ügyében

Nagyvárad, május 24.
Emlékeztet, hogy a múltévi képviselőválasztások során Voina brassói vizsgálóbíró letartóztatta Crisan György alminisztert aki huszonnégy óráig volt a brassói ügyészség foglya. A fiatal nemzeti parasztpárti politikus őrizetbe vétele miatt Barna Augustin nagyváradi újságíró megtámadta lapjában Voina brassói vizsgálóbíró, aki a cikk miatt beperelte. A mai tárgyaláson az újságíró kérte Jorga miniszterelnök kihallgatását, aki azóta az Akadémiában rehabilitálta Crisánt. A bíróság helyt adott a vádlott kérelmének és elrendelte Jorga miniszterelnök tanúként való megidézését.

Óvakodjunk, ha kölcsönt ajánlanak!..

Bukarest, május 24.
Az Ipar és Kereskedelmi Kamarák bukaresti központja felhívja a közönség figyelmét, hogy egy „Centrale Handelsbank, Utrecht, Maliestr. 21” elnevezésű cég ügynökei járják az országot és kölcsönöket ajánlanak amelyre előzetesen költségleveleket szednek fel. A kölcsönök folyósítását később különböző ürügyekkel megtagadják. Az amszterdami román követségtől nyert értesülésünk szerint a szóbanforgó bank egyáltalában nincs is abban a helyzetben, hogy kölcsönöket tudna folyósítani és csak hisztikus emberek becsapására törekszik.

Borzalmas tragédia egy angol ólombányában

London, május 24.
Koulgrave egyik ólombányájában hétfőn este borzalmas robbanás történt, amely több tárnát beomlasztott.
A rettenetes explózió teljesen betemetett egy 75 méternyi mélységben fekvő aknát, amelyben öt munkás dolgozott.
Az üzem igazgatója két munkással lement a bányába, hogy menteni próbálja a katasztrófa áldozatait, alig jutott azonban az aknába, a kiömlő erős ólomgáz nyomban megölte őt is, kísérője is.

Titokzatos hulla egy újpesti pincében

Budapest, május 24.
Újpesten az Igloi-ut 17 számú ház udvarán a faskamrában ásás közben emberi csontokra és női ruhafoszálványokra akadtak. A lakók azonnal értesítették a rendőrséget, amely mélyen felásatta a faskamra talaját s megállapította, hogy a hulla már körülbelül két éve hever a föld alatt. Miután minden amellől szólt, hogy Szóts József volt villamos-ellenőr feleségének holttestéről van szó, őrizetbe vették Szótsot, aki azonban egyelőre állhatatosan tagadja, mintha ő tetten volna el láb alól a feleségét. Azt elismerte, hogy válni akart nejétől, de hangoztatta, hogy amikor eltűnt, maga jelentette eltűnését a rendőrségen.

Az állandó iskola- bizottságba öt új tagot neveztek ki

Bukarest, május 24.
Az uralkodó aláírta ma azt a dekrétumot, amely a közoktatásügyi miniszterium mellett működő ugynevezett „comitetul permanent” (állandó bizottság) új összetételét szabja meg. A bizottságba, amely a kisebbségi iskolák nyilvánossági joga felett ítélkezik, öt új tagot neveztek ki az uralkodó.
A kinevezett tagok: Titeica egyetemi tanár, Fortu és Vulcanescu tanárok, három évi időtartamra szól.
A politikai körök véleménye szerint ezekkel a kinevezésekkel az állandó iskolaügyi bizottság liberális szintre került.

Kiütéses tifusz pusztít Lengyelországban

750 megbetegedés, 100 halott

Varsó, május 24.

A vilnai kerület több járásában kiütéses tifusz-járvány lépett fel, amelybe eddig 750 egyén betegedett meg.

A megbetegedések közül már több mint száz halállossá vált. Hivatalos megállapítás szerint a járványt orosz menekültek hurcolták be Lengyelországba.

Még ezen a héten helyreáll a román-magyar sportbéke

Elégtételt és gyökeres intézkedést ígérnek Bukarestből
a barátságos sportérintkezés állandósítására

Budapest május 24.
A kolozsvári atlétikai verseny hatósági meghívására miatt keletkezett magyar-román sport-affér gyökeres és végleges elintézésére ügyében hétfőn este komoly és gyakorlati lépések történtek. A Nemzeti Sport értesülése szerint ugyanis illetékes magyar sport-tényezők telefon-beszélgetést folytattak Bukaresttel, ahonnan biztosították őket arról, hogy

a keddi nap folyamán olyan intézkedéseket eszközölnek ki, amelyek nem csupán elégtételt fognak szolgálni, hanem alkalmasak lesznek arra is, hogy a magyar-román sportbeli érintkezés az eddigi barátságos alapon állandósuljon.

Ezekután a magyar sportkörökben remélik, hogy a két ország között a sportbéke ezen a héten feltétlenül újraéled.

Kétnapos feminista kongresszus volt Jasiban

A haladóbb szellemű kongresszusi tagok álláspontja győzött a kényesebb kérdésekben

Bukarest, május 24.
A román feminista tábor, pontosabban „A nők polgári és politikai felszabadításáért küzdő szövetség, Jasiban kétnapos kongresszust tartott, amelyen az ország valamennyi számottevő pártja is képviseltette magát. A kongresszus érdemleges tárgyalásai a hétfői második napon folytak le, miután a vasárnapi üléseket üdvözlések és beszámolók foglalták le.

A szorosan vett napirend során különösen két kérdés körül keletkezett élénk vita. Ghelmegeanu asszony (Bukarest) javasolta, hogy vegyék programjukba azt a követelést is, miszerint

a házasság ideje alatt szerzett vagyont válás vagy halál esetén felezzék meg, tekintet nélkül arra, hogy a házastársak egyike vagy másika mennyiben járult hozzá pénzügyileg.

Negruzzi asszony élesen kikelt e javaslat ellen, hangoztatva, hogy a feminis táknak nem szabad a szovjetbeli álla-

potokat majmolniuk. Ennek ellenére a kongresszus szövegszerű magáévá tette Ghelmegeanu asszony javaslatát.

Ezután elhatározták, hogy követelni fogják a nőknek az esküdtbíráskodásba való bevonását is, majd Ghiulea asszony erkölcsi, gazdasági és népegészségügyi szempontokból ajánlotta a szülés-ellenőrzés illetve a magzat-elhajtás törvényes uton való lehetővé tételét. E kérdés körül is szenvedélyes vita fejlődött ki, amelyben a kongresszus számos vezető delegátusa résztvett. Meissner asszony, a kongresszus elnöknője, Meissner volt Averescu-párti miniszter felesége,

a fogamzás-megelőzés és a magzat-elhajtás ellen foglalt állást, a haladó-szelleműek azonban ezuttal is többségbe kerültek s a kongresszus elvben kimondta, hogy a feminista szövetség minden erejével harcolni fog a szülés-ellenőrzés törvénybe iktatásáért.

Ennek a sérelemnek a letárgyalásával a kongresszus véget is ért.

Szérum a hazugság ellen

HA TÉNYLEG BEVÁLNA A CSIKÁGÓI
TANÁROK KISÉRLETE

Ha igaz, amit az amerikai lapok írnak, akkor a csikágói egyetem két tudosa, Leonard Keiler és William Mühlberger új szérumot talált fel, oltóanyagot (ellenszérumot), mely igazmondásra kényszeríti az embert. Az új anyag morfiumból és akopolominból áll, a két mérge erősen befolyásolja az idegrendszert, feledékenységet idéz elő és ily módon meghusitja azt az akaratlehatározást, melyel egyes dolgokat elhallgatunk. A páciens (jogi értelemben) kerevetre fektetik és esetleg akarata ellenére leszíjjazzák. Ha megkezdődött a mérge hatása, bágyadozni kezd és a kikerdezés folyamán minden önállóságot elvesztve, merő igazságot beszél.

Tegyük fel, hogy a két tudós valóban felfedezte ezt az oltóanyagot és az anyag, mint a bíráskodás segédeszköze, törvényes erővel fog birni az ítélkezés fórumainál: minden konstellációban és relációban az államban megszervezett konstitucionális és szociális élet végét jelentené ez a beavatkozás. Ezt az elgondolást kétféleképp lehet kezelni: humorosan és tragikusan. A humoros kezelésnek olyan jótékony következtetéseit vázolhatnánk fel, amelyekkel minden igazmondás ellentétéből származó pesszimizmus derűvé és optimizmussá válna és strindbergesen terhelt, pszichoanalitikai ciángázottól átítatott lelki-mérgek csillogó humoru játéka értékelődne át. Vegyük Strindberg híres egyfelvonásosait: az élet játssza őket, a két nem, amely halálos gyűlölettel, „szereti” egymást a gyil-

kossággá, a halálra. Minden szerelmi megnyilatkozás hazugság, minden öröm Kinszenvedés, minden kibeszélgetés szálak tudatos bonnyolítása, minden kedves pillantás egy tördőfés: minden, amit gondolnak, beszélnek, tesznek, halál. Ilyenek az emberek? Oltuk be őket a két csikágói tudós szérumával, amely kioltja a hazugság bacillusait; szíjjazzuk le az élet féktelen egoistái közül előbb a házastársakat az igazmondás kerevetére, ne sajnáljuk az adagot és rövid idő múlva két eredménynek örülhetünk: igazmondó emberek nem alkalmasak a színjátszásra, nem tud még Shakespeare sem rendes és mulattató darabot faragni, a darabnak vége van, még mielőtt megkezdődött. A másik eredmény, hogy pon-

tosan tudni fogjuk, milyen egy-egy ember belülről és e tudásunk szerint kényszerítjük bele egy új falanszterrendszerben az őt boldogító helyre, ahol az emberiségnek hasznát hoz és viszonylagosan meg lesz elégedve. Egy példa: az öreg Jago az a magánvaló rossz, amely l'art pour l'art teszi tönkre a lelkeket. Igen sok ilyen Jago szaladgál köztünk; fogjuk le a Shakespearejét, jobbat úgy sem találunk, és szíjjazzuk le a gonoszság eme tenyészikáját Dezdemóna kerevetére. A csikágói mérge hatása alatt beszélni kezd és Otello, minden idők legneveltségesebb felté-kenkedője, az első felvonás első jelenete előtt meg fogja tudni: 1. Jago gazember, 2. Otello az elhülyülés határán száguldó komikum az emberinek, 3. Dezdemóna már csak azért sem csal, mert egyelőre imádja Otellót, de különben is szérum nélkül asszonyi ösztönnel régen felismerte, mit forral ellene Jago. Ezt a három tételt a fel- és megismerésnek az ominózus női zsebkendő fókuszában fogja összefogni a hős és a csikágói egyetem oltóanyaga révén a színjátszó megkezdése előtt észretért Otello és vagy nevet egyet, ha jókedvű és véletlenül humoros, vagy menten egy fejfel megrövidíti azt a Jagot, aki az egész világ előtt ki akarja őt, a feltékenysé- legmostohább karikatúráját egy Shakespeare nevű angol skriblernek szolgáltatni, a ki nem irhatott volna egyetlen sort sem, ha az igazmondásra kényszerítő oltóanyag az ő idejében már létezik.

Van a logikában a fordított bizonyításnak egy mulatságos törvénye és ezt az új szerre alkalmazva, mondható, hogy a fennálló világ nyolcvan százaléka egyáltalán nem lenne, vagy egészen másként volna meg, ha ez a szer a világgal egyidőben születik. Kiderülne, hogy mint Shakespeare esetében a föld szinpadán nem lenne színjátszás: az igazmondásra való injekcionális kényszeríthetőség eltörölné azt az örökös játékot, mely az élet nyolcvan százaléka. Egy oly módon beoltott politikus önmagában való ellentmondás, használhatatlan igazmondó. Az oltóanyaggal ellátott férj és feleség beadhatja a válókeresetet. Vajjon mi értelme lenne az életnek, ha végzetes következtetéssel átpreparálnók igazra a hazugokat? Nem nyertünk volna vele semmit, hiszen az igazmondás révén csak azt tudtuk volna meg, (amit be nem vallottan ugyis tudunk), hogy te meg én ketten vagyunk, Kain és Ábel, akik számára kicsi a földkerekség. Borban az igazság: a részegség. Ha a részegség aztán nagyon dühös, akkor megmondja a másiknak „az igazat”, mire a másik nem marad adós a válasszal és vissza megmondja „a maga” igazát, amely persze sajnos nem a másik igaza, tehát hazugság, akkor is, ha százszor beléinjiciálsz a csikágói csodaanyagot. Az igazmondásról kiderül, hogy hazugság, a kör bezárul és a morális világegyetem szabadalmi hivatala az igazság szempontjából ezt a szériumtalálmányt nem szabadalmazhatja, ha csak nem akar hazudni. Végre is minden mondás igazság és hazugság egyben: kinek mit mondok. Mondd egy csunya asszonynak, hogy szép és a diétás fércművet nevezd el remekműnek. A kettő számára igazat mondál. Próbálkozz meg az igazsággal és hazudtál. Ha igaz az igazmondás oltóanyagáról szóló hír, kész a tragédia, olyan, amilyenről Shakespeare álmodni sem mert, mert feltételezte, hogy a hazugság olyan örök, mint az igazmondás.

(X.)

A temesvári rendőrség besugóját is csempészeten érték

Temesvár, május 24.
A temesvári rendőrség detektívjei előtt igen jól ismert figura volt Zeitler Péter, akinek szolgálatait besugói minőségben igen gyakran igénybe is vették. Különösen dohány és cigarettacsempészési ügyekben, hiszen Zeitler maga is dohánycsempészettel foglalkozott valamikor. Zeitler nem sajnálta sem az időt, sem a fáradságot, hogy megkönnyítse a rendőrség dolgát, sőt néha maga ugratott be csempészésbe embereket, hogy aztán a román határ közelében elfogassa őket. Egy alkalommal egyik áldozatára 1 millió 200 ezer lejes bírságot rótt ki a bíróság. A rendőrségnek figyelmét azonban nemrég arra hívták fel, hogy Zeitler maga is gyanús csomagokkal járkal. Megfigyelték a rendőrség barátját és így sikerült éppen akkor rajta ütni, amikor 20.000 lej értékű cseh cigarettát vitt magával. Átadták az ügyészségnek.

BRASSO

„Modern Mozgó”

Telefon 518.

Ma, kedden utoljára látható

Verebes Ernő személyesen,

aki partnernőjével, Anny v. Tubay-val mókázik, táncol és énekel, a közönség közé megy és humorával állandóan derűtségben tartja a közönséget.

Egyben egy szenzációs német filmoperett:

„Szerelemre vágyik a szivem”

(Mein Herz sehn sich nach Liebe) szintén VEREBES, Trude Berliner, Marianne Winkelstein, Paul Hörbiger és Johannes Riehmannel kerül bemutatásra.

A franciák konokul a háborus álláspont mellett vannak

Genf, május 24.

A Ieszereleési Értekezlet szárazföldi bizottsága hétfőn folytatta tanácskozását a támadó jellegű ágyúk meghatározásáról. Franciaországgal az élükön egész sor állam lehetőleg kitért az ágyúk kaliberének pontos meghatározása elől. Németország ellenben követelte a támadófegyverek kaliberének lehető legpontosabb

meghatározását.

A légügyi bizottság tanácskozásán sajtóságos határozatot akartak készíttatni. A javaslat szerint ugyanis minden repülőgépről ledobott harci eszközök támadójellegűnek kellene minősíteni, miután a polgári lakosságra veszélyes lehet. Ezt a pontot — ismét csak francia tiltakozásra — tízenyolc szavazattal tíz ellenében elvetették.

TERMÉSZETES FRANCIA ÁSVÁNYVIZ

VICHY CELESTINS

Köszvény — Cukorbetegség — Értágulás
KIKÜSZÖBÖLI A HÚGYSAVAT

A Nemzeti Bank újabb devizarendelelete

Szabályozták a külföldi pénznemek vételét és eladását

Meghatározott árfolyamokon vásárolhatnak a Nemzeti Bank fiókjai valutákat — Az eladás és vétel új rendje — Magánosok 50 ezer lej értékig kaphatnak külföldi pénzt

Bukarest, május 24.

A Nemzeti Bank ma körlevelet küldött szét vidéki fiókjaihoz, amelyben pontos utasításokat ad arról, hogy a bank hogyan hajtsák végre és járjanak

Az új árfolyamok

A Nemzeti Bank fiókjai vásárolhatnak bármilyen összeg erejéig következő valutákat: mindenféle aranyérmeket, francia frankot, svájci frankot, dollárt, belga frankot, holland forintot, angol fontot, cseh koronát, német márkát, olasz lírát, pezétát zlotyt és dinárt, az alábbi árfolyamok mellett:

Napoleon arany	643.00 lej
Francia frank	6.59 "
Svájci frank	32.65 "
Dollár	166.50 "
Belga frank	23.40 "
Holland forint	67.60 "
Angol font	610.00 "
Német márka	39.75 "
Cseh korona	4.95 "
Olasz lira	8.58 "
Zloty	17.00 "
Dinár	2.70 "

Vásárolhatnak ezenkívül a fiókok osztrák shillinget és magyar pengőt is az alábbi árfolyamokon:

Osztrák shilling 17 lej.
Magyar pengő 21 lej.

Ugy a magyar, mint az osztrák valuta-vásárlásra vonatkozólag minden héten közölni fogja a központ, hogy milyen árfolyamon szerezhetők be azok.

Kisebbségi menynységben vásárolhatnak a fiókok holgár levát, görög drachmát, valamint más piacon levő idegenvalutát, ha a fiókoknak ilyen valutákra szükségük volna.

Minden valutavásárlásnál 2 ezrelék jutalék számítható fel.

Hasonlóképpen megvásárolhatják a fiókok a nekik felajánlott aranyrudakat, egy kilogramm súlyig, kilogrammonként 111.111 lej értékben. Az egy kilogrammnál nagyobb súlyt képviselő aranykínálnál a központ határoz az átvételt illetően.

A naponként vásárolt valuta, a helyi szükséglet kielégítése után, a bukaresti központhoz továbbítandó.

Privilegizált bankok

Csekket, hitelleveleket az alábbi bankoktól vásárolhatnak a fiókok:

Banca Romaneasca, Banca de Credit Roman, Banca Comerciala Romana, Banca Comerciala Italiana si Romana, Banque of Roumania Ltd., Banca Albina, Banca Moldova.

E bankokra kiállított, vagy általuk zsrált csekkek és hitellevelek bármilyen összeg erejéig átvehetők.

Devizavásárlásra vonatkozólag a következő intézkedés történik:

Ha a fenti bankok által történik valaki részéről felajánlás devizavásárlásra, a fiókok a devizát megvásárolják, azonban rendelkezésre hagyják azt az illető banknál azzal, hogy a bank fizeti ki a deviza ellenértékét lejben az ügyfélnek.

Abban az esetben, ha az ügyfél direkt a Nemzeti Banknak akarja eladni devizáját, amely fölött akár belföldi, banknál, akár pedig külföldi pénzintézetnél rendelkezik, a fiókok csak felté-

el a devizarendelelet végrehajtását illetően. Az alábbiakban adjuk közre a Nemzeti Bank végrehajtási utasítását, amely egy gazdasági rétegeket, mint a magánosokat közelről érdekli:

A körlevél szövege így szól:

telesen vásárolhatják meg az ilyen devizát, mert az átvétel fölött a bukaresti központ határoz.

Magánosok, ha külföldre utaznak

A Nemzeti Bank és a pénzügyminisztérium között létrejött megállapodás szerint, amint közöltetett, mindazok az utasok, akik elhagyják az országot, külön engedély nélkül 20 ezer lej értékű bankjegyet vihetnek

magukkal, ebből azonban lejbankjegyet legfeljebb 5 ezer lej lehet.

A lejen felüli összeg kivihető bármilyen idegen valutában, vagy idegen valutára szóló csekkben, kivéve pengőre és osztrák shillingre kiállított csekket, amelyre nézve az intézkedés az, hogy ilyen csekk csak a Nemzeti Bank külön engedélyével vihető ki.

Fel vannak hatalmazva a fiókok arra, hogy indokolt és igazolt esetekben eladjanak külföldre utazóknak valutát, vagy valutára szóló csekket, legfeljebb 50 ezer lej értékig egy személyre, egy hónapra időre. 20 ezer lejig fel vannak hatalmazva a fiókok arra, hogy eladjanak a külföldre utazóknak valutát vagy valutára szóló csekket, minden különösebb igazolás nélkül, csupán a bemutatott utlevél alapján.

Mindkét esetben érvényben maradnak

A nagy kártyacsata a Csíki Magánjavak körül ismét a székek javára billent

Hogyan is áll jelen pillanatban ez a mesterségesen húzott ügy

Csikszereda, május 24.

A Csíki Magánjavak ügye, amely már évek óta fekszik a Népszövetség előtt, újra erősen foglalkoztatja a székelyföldi közvéleményt.

Ismeretes, hogy a népszövetségi tanács ez év január 29-én tartott gyűlésén, miután a panaszosok és a román állam között a békés megegyezés a kormány halogató magatartása miatt nem jöhetett létre, külön jogi bizottság elé utalta a Csíki Magánjavak ügyét. Ennek a jogi bizottságnak az volt a feladata, hogy az illetékesek kérdéseiben döntést hozzon: vajjon a panasz a Népszövetség, vagy a hágai döntőbíró elé tartozik-e, vagy pedig, — amint azt a legfrissebb román álláspont vitatta, — a hazai bíróságok illetékesek a panasz elbírálására?

A népszövetségi jogi bizottság kiküldése kétségkívül román győzelemnek látszott, mert ha egyebet nem is jelentett, jelentette a kérdés újabb elhalasztását. A Népszövetség mostani ülésén aztán ez a jogi bizottság megtette a jelentését. Kimondotta, hogy a beadott panasz igenis a Népszövetség elé tartozik, s vagy a Népszövetségnek, vagy a hágai döntőbírósnak kell döntenie a kérdésben. A halogatáson kívül tehát egyéb siker nem tudott kiverekedni a genfi román delegáció. Az érdekes fordulat azonban most sem maradt el. *Antoniade* román delegátus tudomásul vette a jogi bizottság döntését s kérte, hogy a Népszövetség újra békés megegyezésre utasson a feleket. *A német kiküldötték ugyan azt javasolták, hogy most már tessék áttérni a kérdést a hágai döntőbíró elé, a Népszövetség azonban nem a német javaslatot, hanem Antoniade indítványát fogadta el.* Tehát újra a békés megegyezés! Ezuttal azonban mégis van valami olyan megszorítás, ami reményt nyújt arra, hogy végre történik valami végleges fordulat is ebben az egyre kinosabbá váló ügyben. Az egyezkedési tárgyalásokat a Népszövetségtől kiküldött bi-

zottság részvételével kell lefolytatnia a román kormánynak.

A panasz aláíróinak és benyújtóinak egyike a kérdéssel kapcsolatban az alábbi rendkívül érdekes és jellegzetes felvilágosító nyilatkozatot adta:

— Az emlékeztető januári döntés után a panasz aláírói mindent megtettek annak a kimutatására, hogy a román álláspont, amely szerint a kérdés elbírálására a román bíróságok volnának illetékesek, mennyire képtelenség. Ha ezt az álláspontot a kiküldött jogi bizottság elfogadná, úgy a panasz ügye véglegesen el is dőlt már a román állam javára. Pert indítani a román hatóságok ellen a román bíróság előtt, — ebben a kérdésben! — teljesen kilátástalan kísérlet volna. Egyébként pedig, ez az álláspont ellentétben van a Népszövetség által hozott eddigi határozatokkal is.

— A panasz aláírói ebben az értelemben sürgősen terjedelmes beadvánnyal fordultak a Népszövetséghez. Arra kérték a főtávkárságot, hogy a beadványt juttassa a kiküldött jogászbizottság elé. A főtávkárság aztán március 24-én írásban értesítette a panaszosokat, hogy a beadványt nem fogadhatják el, mert az nem az ügy érdemére, hanem az eljárásra vonatkozik.

— Ez a beadvány tehát hatástalan maradt, mert nem juthatott el céljához. Szerencsére azonban a panasz aláírói még a múlt év augusztusában egy pótbeadványt küldtek Genf-be s ebben a pótbeadványban már rámutattak a román álláspont tarthatatlanságára. A román lapok ugyanis előre megírták, hogy a januári gyűlésen mi lesz a román állásfoglalás lényege, hogy a román delegáció ragaszkodni kíván a hazai bíróságok illetékeségéhez. Rámutattak az aláírók ebben a beadványban arra, hogy a Monitorul Oficial 1925. évi március 25. számában kihirdetett törvény szerint a *Comitetul Agrar* határoza-

az Ausztriára és Magyarországra szóló megszorítások.

A kiszolgáltatott valuta, vagy csekk összege minden esetben bevezetendő az utlevélre.

Kereskedők és iparosok külföldi fizetése

Felhatalmazza a központ a fiókokat, hogy 100 ezer lej értékig csekket, devizát adjanak el kereskedőknek és iparosoknak külföldi fizetéseik teljesítésére, a mennyiben a lejáratot igazolják:

a) váltóval a lejárat előtt legfeljebb 10 nappal,

b) számlával, amely igazolja, hogy a fizetés mikor esedékes, ezenkívül a vámdeklarációval, a fuvarlevéllel és a származási igazolvánnyal.

Ami a bankokat illeti az ilyen fizetéseknél be kell mutatniuk a külföldi levezetést, amelyből meg lehet állapítani, hogy a lejárat és a fizetési kötelezettség valóban fennáll.

Ami a Magyarországból és Ausztriából behozott áruk fizetésére vonatkozik, fennállnak a Kompenzációs Pénztár által kiadott rendelkezések és megszorítások.

A Nemzeti Bank körlevele a továbbiakban adminisztratív intézkedéseket tartalmaz és meghagyja, hogy a fiókok körletéhez tartozó pénzintézetektől kiveteljenek be kimutatást arról, hogy milyen mennyiségű deviza és valuta lett rendelkeznek.

Azok a bankok, amelyek ilyen készletekkel rendelkeznek, közvetlenül is kiszolgálhatják ügyfeleiket, ha azok kérték és megkapták a Nemzeti Bank engedélyét deviza, valuta, stb. vásárlására.

ta semmiféle más bíróságnál meg nem támadható. Hivatkoztak arra, hogy a *Comitetul Agrar* 1923. évi február 26-án kelt határozata a vagyoni állami tulajdonnak minősítette, a magánjavak igazgató tanácsát nem létezőnek jelentette ki, a helyi hatóságok be tiltották a közgyűlés összehívását. A perlehetés lehetősége tehát a román bíróságok előtt nincs is meg s amennyiben a román álláspont elfogadásra talál, úgy a kérdés véglegesen lezártnak tekinthető, mert a panaszosoknak nincs módjukban és nincs rá lehetőségük, hogy pert indítsanak a román bíróságok előtt. Egyébként a román államnak kellett volna annak idején pert indítania a Csíki Magánjavak ellen, ha azt állami tulajdonnak vélte. Az elközbás maga azonban, többek között, alkotmányellenes is.

— Ez a pótbeadvány szerencsére a jogi bizottság kezei között volt s talán ennek is köszönhető, hogy

a bizottság döntése kimondotta a Népszövetség illetékességét.

A mérleg tehát, jelen pillanatban legalábbis, újra a székek javára billent. Talán reménykedni is lehetne, ha az előzmények után még szabad volna hinni abban, hogy a komoly döntési vágya a Népszövetségben is meg van. Mert eddig inkább az történt, hogy a Népszövetség és a román állam közösen kártáztak a szerencsétlen harmadik, a panaszos ellen. Egymásnak adták az ütéseket, s hogy a játszma még mindig nem ért véget, hanem egyre hosszabbra nyúl, annak az egyedül oka csak az, hogy az igazi nagy adu: az igazság, mégis csak a panaszosok kezében van.

Ha butorra van szüksége

ne sajnálja az utat és tekintse meg raktárainkat!

BRASSO
BUKAREST

MAROSVÁSÁRHELY

SZÉKELY és RÉTI
BUTORGYÁR R. T.

Hírek

SZENZÁCIÓK

Az újságírók tapasztalatból tudják, hogy a legtöbb szenzáció tavasszal történik. Lehet, hogy ez a hormonokkal van összefüggésben, lehet, hogy mással, de így van és változtani nem lehet. Ezerkilencszázharminckettő tavasza a rendesen nyomatékossában igazolja a tételt: régen nem volt tavasz, amikor ennyi minden történt.

Nem árt az összefoglalás.

Lindbergh gyermekének elrablásával kezdődött.

A három német választás izgalmaival fokozódott.

Ivar Kreuger öngyilkosságával folytatódott. Később Ivar Kreugerről, a csodálatos világhatalmasságról kitűnt, hogy közönséges szélhámos volt.

A lefegyverzési konferencia sorozatos kudarcra képes értékű szenzációt jelentett.

Franciaország köztársasági elnökét meggyilkolták. A gyilkos magánéletének feltárása külön szenzáció lett.

A francia választásokon döntő vereséget szenvedett a hagyományos francia háború utáni politika.

Sanghaiban levegőbe röptették a japán tábornokokat és diplomatákat.

Tokióban meggyilkolták a miniszterelnököt.

Délamerikát elöntötte a láva.

A Lindbergh-babyt meggyilkolták a rablók, miközben a nyomozás szegénytelen botrányra fajult.

A dunai konföderáció terve csődöt mondott.

Ausztria viszont bement a csödtől. Németország kijelentette, hogy nem fizet jótállást.

Benes Budapesten járt.

Elsüllyedt a legszebb francia óceánjáró. Lezuhan a Justice for Hungary.

Satöbbi, satöbbi.

Ez csak az, ami találmány az ember eszébe jut, bizonyára még sok minden van. Nincs akunk panaszok: az életünk elég színes. Tulajdonképpen jó volna már némi uborkaszósz és megnyugvás, jó volna palahol egy hüvös időben, egy barátságos tó partján kipihen a szenzációk izgalma.

— Meghalt a sanghai bombamerénylet egyik sebesültje. Tokióból jelentik: Sankawa tábornok, aki a Sanghaiban a japán békelegáció ellen elkövetett bombamerényletnél súlyosan megsebesült, tegnap belehalt sérüléseibe. A japán tábornok egyike volt a japán hadsereg legképzettebb tisztjeinek és halála az egész országban nagy megdöbbenést keltett.

— Elrendelték a bizonyítást a Transylvania bank vezérigazgatója által indított sajtóperben. Tudósítónk jelenti Csikszederadól: Bartalis Ágoston csikszederadi nyugalmazott főszolgabíró cikksorozatban támadta annak idején a Transylvania bankot. A cikkben foglaltakat a bank vezérigazgatója, László Endre sértőknek találta magára nézve s ezért sajtótörténeti indíttatással Bartalis ellen. A per első tárgyalásán Bartalis kijelentette, hogy a cikkeket közérdekből írta, senkit sem akart személyében támadni, viszont állításait fenntartja ma is és bizonyítani is tudja azokat. A bíróság helyet adott a bizonyítási eljárásnak.

— Budán szobrot állítanak Bem tábornoknak. Budapestről jelentik: Ismeztetés, hogy Bem apó marosvásárhelyi emlékművét az impériumváltozásnál lebontották. Most ezt az emlékművet leszavatolt pótolni az a szobor, amelyet Budán, a Döbrentei-téren készülnék felállítani. A tervek szerint a szobor életnagyságban fogja ábrázolni a magyar szabadságharc legendás hőst.

Bázna fürdő

(Vasúti állomás: Medgyes—Mediasz.)

Minden vonatnál bérautó és autóbusz.)

Szezon: Május 16-tól, okt. 15-ig.

Rádióaktív jódos, kád- és medencefürdők. Iszapfürdők kádában és az újonnan épült legmodernebb felszerelt szabadfürdőben. Ivókúra. Inhaláció.

Gyógyjavallatok: Csúsz, ismétlés és különféle csontizületi és mirigybántalmak, női bajok, görvélőkór, krónikus bőrbajok.

Olcsó lakás, étkezési és fürdőárak!

Május, június hónapokban, valamint szeptember 1-től mélyen leszállított árak!

Közalkalmazottak és családjuk a fürdőknel az ideig alatt 33% kedvezményben részesülnek.

Közelebbi felvilágosítással szolgál a Fürdőigazgatóság.

GENERALIS MINT AKADEMIKUS

A francia Tudományos Akadémia az elhunyt Joffre helyébe Weygand főparancsnokot választotta be az Akadémiába. Weygand ezen a képen az akadémikusok jelegzetes ruháját viseli.

— ARADON MEGINDULT A „VALUTA-FORGALOM.” Aradról jelentik: A devizarendelet hatása alatt bekövetkezett feszültség ma valamennyire enyhült. A Nemzeti Bank itteni fiókja mintegy egymillió lej értékben vásárolt valutákat és háromszáz ezer lej értékben adott el dollárt.

ANNA MAY WONG

legjobb filmje

— Állampolgársági változások Csehszlovákiában. Prágából jelentik: Az 1919—1930 években az állam köteleke felvettek 88.076 személyt és elbocsátottak 171.015 személyt. 1930-ban az állam kötelekeiből elbocsátottak 16.689 személyt és csupán 8278 személyt vettek fel. Az állampolgárságot szerzett személyek közül 764 osztrák, 244 német, 2323 lengyel, 3512 magyar, 878 román, 118 jugoszláv nemzetiségű volt és 429 személy a többi államokra esik. Az állam kötelekeiből elbocsátottak közül 3717 személy volt német, aki Ausztriába ment, 9716 Németországba költözött német, 692 lengyel, 867 magyar, 104 román, 1400 jugoszláv volt és 412 egyéb nemzetiségű.

— Csikmegyei hírek. Tudósítónk jelenti: Különös bosszút eszelt ki haragosa ellen özvegy Bakos Istvánné, született Nagy Borbála 61 éves gyertyóremete öregasszony, aki eddig már hatszor ment férjhez de rövidesen otthagyta mind a hat urát, mihelyst sikerült valami ingatlan magára iratni. Az öregasszony első férje egyik fiára, Bakos Albertre régóta haragszik s most a bosszúállásnak példátlan formáját eszelte ki: bevette Bakos Albert árpavetését a cséplőgépből kihullott gyom-maggal. Sikerült is az egész vetést tönkretennie. Feljelentésre megindult ellene a bünyvadi eljárás. — Mihály Ferenc és Mihály Domokos csikszepi lakosok, egyébként testvérek, igen rossz viszonyban éltek egymással. A múlt őszén Mihály Ferenc részegen betört bátyja lakására, s csak az elősiető szomszédok akadályozták meg a már-már elkerülhetetlen vérontást. A közbelépés annyira feldühítette a részeg embert, hogy dühében beleharapott László Gyárfás ajakába és súlyos sebet ejtett azon. A törvényszék 10 hónapi fogházra ítélte a harapós embert.

— Idegesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, bágyadság, levertség, félelemérzések eseteinél a természetes „Ferenc József” keserűvíz kitűnő háziész, amely az emésztőszervekből eredő zavarok nagy részét megszünteti s visszaadja a testnek és szellemnek régi munkaképességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a Ferenc József víz öreg embereknel is megbízhatóan és minden fájdalom nélkül hat. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— ELOFIZETŐINK kísérjük figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejárattal. A lap zavartalan expedíálása érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a címkén.

— A KÖRÖS ÁLDOZATAI Nagyváradról jelentik: Két áldozata is van már a Körösben való fürdésnek. Kedden reggel, barátai szemlétára, a folyóba fult Kiss József huszonegy éves lakatos, aki a vasúti hídnál fürdött. Kimenteni nem tudták és holttestét sem találták meg. A másik áldozatot Cséfa község közelében követelte a Körös, itt Dumitras Antal tizenhat éves pásztorfiu lelte halálát a folyóban.

★ Ezüstlakodalm. Mayer Jenő mérnök ur, bukaresti gépgyáros e hó 23-án tartotta meg boldog házasságának 25-ik évfordulóját. Mi is éppugy, mint számos barátja, üdvözlőjük és sok szerencsét kívánunk. (be)

— BORZALMAS SZERENCSETLENSÉG EGY LATRINA JAVÍTÁSA KÖZBEN. Budapestről jelentik: Rákospalotán megdöbbentő szerencsetlenség történt, amelynek már is két halálos áldozata van. Az egyik házban elromlott a latrina és ezért a házigazda elhívta Starreck Tivadar ottani bádogost, aki ki is jött öt munkásával és hozzákezdtek az illemhely javításához. A régimódi tákolmány-munka közben hirtelen beszakadt és mind az ötön a latrinába estek. Jajveszékükre tüzetoltók siettek elő, akik kihúzták őket, ekkora azonban ketten, mérgezés következtében már meghaltak, a többi három pedig eszméletlen állapotban volt. Ezeket kórházba szállították és remélik, hogy a borzalmas baleset csak, mint szörnyű emlék maradjon számukra. A vizsgálat a felelősség megállapítására megindult.

OLYAN, MINT A TÖBBI

A betörő: (a gazdag vénkisasszonyhoz):

Nem az élete kell nekem, csak a pénze.

A vénkisasszony (fölsóhajt): Menjen, maga is csak olyan, mint a többi férfi.

— TIZENKÉT ÉVRE ÍTÉLTÉK AZ UTON-ÁLLÓ RABLÓGYILKOST. Aradról jelentik: Az itteni törvényszék ma tizenkét évi fegyházra ítélte Murza Jakab parasztleányt, aki a radnai országúton a múlt év októberében revolverrel agyonlőtte Erald Adrian sváb gazdát és feleségét. Eraldék a vásárra igyekeztek, hogy tehenet vegyenek és Murzának az volt a terve, hogy kifosztja őket. A rablás végrehajtására azonban már nem volt ideje, mert a fegyverdörrenésre földművesek siettek elő, akik Murzát lefogták.

„A Mandarin leánya”

izgalmas filmszenzáció

— MAROSMEGYEI HIREK. Tudósítónk jelenti: Vajda Márton volt dési szeszkereskedő, aki időközben Marosvásárhelyre költözött, gondatlanságból okozott emberölés miatt került a törvényszék elé. A vád szerint 1931-ben pálinkát főzött a lakásán, amikor Titi József 46 éves csavargó koldulni betért hozzá. A kereskedő egy pohár pálinkát és egy darab kenyeret adott a csavargónak. Titi megitta a pálinkát, aztán hirtelen összeesett és ott helyben meghalt. A tárgyalás során a vádlott igazolta, hogy a pálinkában semmi olyan mérges anyag nem lehetett, ami előidézhette volna a hirtelen halált. Aztán az orvosi bizonyítványokra hivatkozott, amelyek szerint a csavargót szívservélyhűtés ölte meg. A bizonyítékok sulya alatt a bíróság felmentő ítéletet hozott. — Fekete Mihály asztalos Vármezőbe ment munkát keresni. Rövid ottartózkodása után a csendőrség letartóztatta, mert állítólag kommunista propagandát fejtett ki a vármezei munkások között. A marosvásárhelyi ügyészszeg szabadlábra helyezte az asztalost, az eljárást azonban folytatja ellene.

★ Aranyér ellen mindig jó szer a Haemorsan. A fájdalmakat azonnal megszünteti. Olcsón kapható a gyógyszerárakban. Csak eredeti csomagolásban valódi. (be)

— A repülő torpedó. A London mellett Hamble repülőtéren a minap kísérleteztek először Cierva spanyol mérnöknek egy új típusú repülőgéppel, amely első légi útjával minden eddigi repülőgép rekordját verte. Az újfajta repülőgépnek nincsenek szárnyai s úgy fest, mint egy óriási légitorpedó. Első útján 563 kilométeres gyorsaságot ért el. Legközelebb már megindul az új típusú gép

tömeges előállításra, amely célból külön részvénytársaság alakul.

— AZ ORSZÁGOS NYÁRI MARHAVA-SÁRT Brassóban május hó 30-án tartják meg.

— A BRASSÓI MAGYAR NAP rendezésének és az ezzel kapcsolatos teendőknek megbeszélése céljából a rendező négy brassói egyházközség május hó 25-én, szerdán este 8 órakor értekezletet tart a román. kath. iskola volt rajztermében. Az egyházak vezetőségei ez uton is felhívják híveiket, hogy ezen az értekezleten minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek.

★ ELVESZETT kedden délelőtt a prázsmári uton 1 barna akatátska, Visconti Alexandru névre szóló iratokkal. Becsületes megtaláló keretik a rá nézve értékeltelen iratok illő jutalom ellenében leadni Brassó, Prázsmári-ut 60. szám alatt.

— Ugy földhözcsapta a lendítőkerék, hogy azonnal szörnyethalt. Ma délelőtt féltenegykor a brassói ITAG-szövetség gépteremében borzalmas szerencsetlenség történt. Az egyik fiatal munkás, Krausz Emil, feketealmi lakos, a gépteremben foglalatzkodott és az egyik kerékre, amelyről lepattant a szíj, viszá akarta azt helyezni, anélkül azonban hogy leállította volna a gépet. Ahogy szíj ráfordult a volkra felkapta a munkást is magával és odacsapta a fejét a kerékhez, majd olyan erővel vágta földhöz, hogy Krausz Emil azonnal kiszínen. A szerencsetlen munkás csak tizenkilenc éves volt.

— SZABADLÁBRA HELYEZTEK A FELESÉGE MEGGYILKOLÁSAVAL VÁDOLT ERDŐÖRT. Aradról jelentik: Beszámoltunk arról, hogy a csendőrség letartóztatta Teodorescu, Milova községbeli erdőőrt, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy a vagyonrészesedés miatt megölte felségét. Teodorescut az aradi vizsgálóbíró szabadlábra helyezte, miután semmiféle bizonyíték bűnössége mellett nem merült fel. Arra vonatkozólag, hogy miért tett akkor beismert vallomást a csendőrségen. Teodorescu elmondotta, hogy vérsereverték és kínzásokkal vették ki belőle a vallomást.

— IDEGEN ÁLLAMPOLGAROK FIGYELMEBE. A brassói rendőrkészvatura felhívja mindazon idegen állampolgárokat, akiknek

Jön premierként a brassói

Modern Mozgóban

tartózkodási engedélye 1932. június elsején lejár és azt meghosszabbítani kívánják, gondoskodjanak arról, hogy utlevélük, amellyel az országban tartózkodnak, 1933 augusztus elsejéig meghosszabbíttassék. Akik ennek nem tesznek eleget, a tartózkodási engedélyt nem nyerik el és kiutasítatnak az országból.

— Az esernyő negyven évszázada. Páris esernyőárusainak évente tartott bálján legutóbb éjféltájban megszaktották a mulatságot, hogy megnézzék a nap- és esernyő fejlődésének jelmezes szemléjét. Második Szalmanasszár assir királyé az első napernyő használatának az érdeme. Az, aki a történelmi szemlélet megnyitotta, fehér és rózsaszín ernyővel mutatta be az ernyők őst. Utána következett a menetben egy mandarin, jobbján Szép Helénával, a kinek Menelausa Nagy Károly volt, egy gazdagon himzett hatalmas ernyő hordozója. A királyok, a basák, a királykisasszonyok nagy komolyan vonultak fel, az ernyők számtalan változatait tartva kezükben. Minden másodperc egy évszázad. Az érdekes látvánnyal a maga összességében az emberiségnek negyven századon át a nap, az eső és a szél ellen vívott küzdelmét jelenítette meg.

Érelmeszesedésben, rheumában szenvedők, köszvényesek ne felejtsek el

Govora-fürdő

hasznos, jótékony, jódos és kénes vizeit.

Az ideig leszállított árak mellett, nagy költségek nélkül gyógykezelhetik magukat.

A társaság szállodái minden kényelmet biztosítanak.

Calimanești fürdő

kellemes éghajlatával, kénes fürdőivel, de különösen

Caciulata vizével

csodálatos hatásokat ér el.

Érelmeszesedésben, vese-, májbajokban szenvedők, köszvényesek és kimerültek gyógyulást, enyhülést és üdülést találnak.

Az ellátási költség a multhoz képest nagyon le van szállítva.

Felvilágosítást és árjegyzéket küld:

Societatea Govora Calimanești, București, Str. Brezoianu 62

A PÁRIZSI LEÁNY

Írta: ORBÓK ATTILA

— Álljon fel, Laci, — mondta végtele egyszerűséggel, amely a legigazabb hangja volt, — s ne haragudjék reám, mert nekem is van ám egy nagy bűnöm.

— Magának, Suzy? — kérdezte Mágóri, aki a leány hangjából megérezte, hogy ebben a pillanatban fog sorsa eldőlni; nem a kis „üzlettárs”, a nő szökött hozzá, aki vallani fog. Felállt és magához vonta Suzy-t s újra megkérdezte:

— Magának, Suzy?

— Igen, Laci, mert én mindjárt az első találkozásunkkor megszerettem magát... és azóta alakoskodtam... Pedig talán kevesebbet szenvedett volna... De látja, nekem volt igazam, mert sohasem jó ha csak a sorsára bizza magát az ember... Az életet csinálni kell...

Mágóri szorosan magához ölelte:

— Beszéljen Suzy... Beszéljen!

A leány nem húzódott el, hanem átengedve magát a gyöngéd ölelésnek, úgy érezte, hogy a boldogságtól túlaradó lelket most átölelheti a férfi szívébe, örökre magához láncolva. A teljes őszinteség végtelen gyönyörétől megremegett a hangja:

— Elvehettem volna talán attól a másiktól... Meghódíthattam volna... De a másiktól az emléke ott élt volna a szívemben és ki tudja, egyszer azt hitette volna majd, hogy boldogabb tudott volna lenni velem... Nem akartam elvenni tőle... Azt akartam, hogy maga jöjjön hozzám... Eljött... Szeretem... És szeretni fogom mindig... Most már tudom, hogy egészen az enyém lesz...

— Egészen, Suzy, egészen... Szeretlek, Suzy... Szeretlek!...

Forró csókban forrtak össze.

Aztán a leány forró csókban és szégyenkezve bontakozott ki a férfi karjaiból és miután nagyon megszokta már, hogy érzései ellen védekeznek a kitünően bevált módszerrel, azt mondta:

— Menjünk az áruházba... Négy napja nem volt ott s ez helytelen...

A legszívesebben ott csüggött volna még sokáig a férfi ajkán, de leányos szemérmé fellázadt a tiltott gyönyör ellen

és sietett ki, a szabadba, az emberek közé, hogy el bírja viselni a nagy boldogságot, amely most hirtelen a szívére szakadt s amely abban az ésbontó, mámorító csókban lobbant ki... Megrettent megérezve életében először a szenvedélyes szerelem bódító forrását...

Karófogva mentek az áruházig, gyorsan, vidáman csevegve emlékeikről.

Az áruház kapujában Suzy kihúzta kezét Mágóri karjából. A férfi csodálkozva kérdezte:

— Mi az, Suzy, még mindig titkolódni akar? Azt hittem, hogy még ma publikáljuk az eljegyzésüket.

— Hová gondol? — mondta Suzy. — Előbb majd annak rendje és módja szerint megkéri a kezemet „anyuskámtól”... És aztán még valamit elintézek... Egy üzleti ügyet.

— Ugyan mit?

— Kinevezük Lehotát az áruház párizsi képviselőjének. A „Párizsi Csarnok”nak szüksége van valakire, aki Párizsban bevásárol s állandóan értesít bennünket az ottani árak alakulásáról... Nagystíliúknak kell dolgoznunk...

— Igaza van, Suzy... De miért éppen Lehotára gondol? Mit ért ez „a mi szakmánkhöz”?

— Franciául már gagyog... A szakmába majd a régi kollégáim bevezetik... És Germaine, a parfüm-osztályból majd el is csábítja... Meg fogom kérni reá levélben.

— Nem értem, Suzy...

— Oh, Istenem, hát tudhatná, hogy Kari szerelmes belém... Nem akarom, hogy megtudja a mi szerelmünket, míg ki nem telepítettük Párizsba... Ott majd elfelejt...

Mágóri ott az áruház kapujában össze-vissza akarta csókolni Suzanne-t, aki nevetve tartotta fel védekezően kis keztyűs kezét:

— Laci! Ne felejtkezzék meg, hogy pár hétig még titok a mi szerelmünk... Jöjjön, főnök ur... Viselkedjék méltóságteljesen a személyzet előtt... Éppen eleget vétett a renomé-ja ellen azzal a nagy murival a Valéria kávéházban...

Besietett az áruház kapuján, de a férfi csak pár perc múlva követte... Ugy érezte, ha vele együtt menne be, nem tudna ellenállani, hogy fel ne kiáltson:

— Ide nézzetek emberek! Ez a mennyből leszállt kis angyal szeret engem!

Két héttel titkos eljegyzésük után történt, hogy Mágóri egy napsütöses délután a Kossuth Lajos utcában sétált. Az Astoria szálloda előtt hirtelen előtte termelt Izabella.

— Jónapot, Laci! — köszöntötte megremegő hangon a leány, aki ezuttal sápadt volt és alázatos. Az isteni gondviselés hozta az utamba... Felkerestem volna még ma, ha nem találkozunk... En... Egyedül...

Megdöbbenve nézett reá a férfi. Nem hitt fülének. Izabella az, aki így beszél hozzá?

Önkéntlenül tolt ajkára a kérdés:

— Mi történt?

— Majd elmondom... De kérem, menjünk... Apám és anyám bevásárolni mentek... Esetleg erre jönnek. Itt kell találkoznom velük... Jöjjön a Muzeumkertbe... Ott leülünk egy padra... És mindent elmondok...

Elindultak. De egy szót sem váltottak utközben; a férfi lelkében nagy vihart támasztott a váratlan találkozás, megdöbbenette Izabella ismeretlen új hangja, ezer találgatás rohanta meg zúgó fejét, megrémítette a leány sápadtsága. Ment mellette, mert a leány hívta, de közben lelkében elkalandozott multjára emlékezve, aztán Suzy-re gondolva akit szeretett... És most mintha egy szép életre kelt halott mellett menne.

A leány leült egy magányos padra... Mágóri még állt. Izabella megragadta a kezét és idegesen mondta:

— Kérem, üljön le...

Mágóri leült melléje. A leány még mindig fogta a kezét és lázas izgalommal, szakadozottan beszélni kezdett.

(Folyt. köv.)

Olcsó kotta vásárlunk, szenczáción

10 darab jó kotta 15.- lej, vidékre 20.- lej.

Brassói Lapok Könyvosztálya.

Szerkesztői üzenetek

Kedves hitbtestársak. Erőltetett humor. Öreg előfizető. Palatul Justitiei, Bucuresti. Ez elég.

Boldizsár. Nem volt közölhető.

Volt vasuti alkalmazott, Gyergyószentmiklós. Ismerjük súlyos sérelmüket: sem fizetés, nem nyugdíj, sem kilátás megértő elhárításra. Most már a tábla döntését meg kell várni. Hátha... A nyugdíjtan, kisemmitett vasutasok ügyét is egyébként állandóan ébre tartjuk.

R. O. Mándy Ilona Paris, me de Golf 10.

273665. A főfájásnak sokféle oka lehet, s nem csak a nők privilégiuma. Sok férfinak is fáj a feje, talán éppen a nők miatt. A lábdaganatnak is különböző oka lehet. Ha nem tudja, mitől van, vizsgáltsa meg magát, mert a lábdaganatot nem szabad elhanyagolni és nem lehet szerkesztői üzenettel gyógyítani.

Hadirokkant. Eltiltva kimondottan nincs. A kötvényt eddig nem huzzák ki. Kár volt ilyen drága részletülzetet csinálni.

Csikszentdomokosi előfizető. A bankról nem adhatunk véleményt. A kötvények érvényben vannak.

Cs. A. Sajnáljuk, de nem szolgálhatunk vele.

W. Gy.-né. Adófizetés és bankbetét két különböző dolog. Az adóvégrehajtásnak is azonban törvényes módon kell történnie. Szabályos eljárást után el lehet árverezni a lefoglalt holmikat.

A. Béla. Ez nem olyan egyszerű dolog. Tessék a belügyminisztériumban érdeklődni, az illetékes ügyosztályban.

052224. sz. előfizető. Ismerjük az önökkel történt jogtalanságot, de mást nem tehetünk, mint hogy fogadják el a végkielégítést, mert a per hosszú és bizonytalan.

S. István. Tessék a Magyar Párt bukaresti irodájához, (Strada Clémenceau 11.) fordulni.

B. C. 13 hónap után már (egy évtől öt évig három havi felmondás jár).

Mérnök. Huszezer lejig vihet ki pénzt. Más képm nem utazhat nagyobb pénzzel az előző bankengedély nélkül.

L. Zs. Avramesti. Sajnáljuk, de itt már nincs kedvezmény.

P. Pál. Megintük, hogy a sorsjegy (55019) nem nyert.

H. R., előfizető. Teljesen kilátástalan ez a kölcsönügy. Különbösen is, amíg adtak már bizonyos összeget le kellett fizetni s kölcsönt is kötvényben adták.

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagyraktár a Brassói Lapok Könyvosztályában. Kérje díjtalan árjegyzékeinket.

Német zsebszótárak

A német szavak is latin (magyar) betűkkel szedve

LINGUA SCHENK: Kézi szótárak, 160, mindkét rész egybekötve - - - - - Lei 136

Magyar-német rész, külön kötve Lei 51

Német-magyar rész, külön kötve Lei 51

SCHIDLOF: Német liliput zsebszótár, 320, két rész egybekötve - - - - - Lei 51

LINGUA: Német liliput zsebszótárak, 320,

Magyar-német rész, külön kötve Lei 61

Német magyar rész, külön kötve Lei 61

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

Miniszterek és kereskedősegédek, tábornokok és hivatalosok, egyetemi hallgatók és gimnazisták, előkelő urisasszonyok és varrónők, világhírű művészek és kis színészek, trólok és trólok egyformán szórakoznak

Grätzer:

Fejtorna

cima s nyvevel 2500 rejtvényt (megfejtéssel együtt) 50 keresztrejtvényt, 350 elemesport, sakki, optika, hibakép, rejtvényt, humor, híres emberek rejtvényei stb. Ara 90.- postai küldéssel 100.- utánvétellel 115.- lej Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Budapesti Könyvnap legnagyobb szenczácója

ZILAHY LAJOS:

Két fogoly

új kiadásban megjelen regénye. A 404 oldalas regény ára egész vászonkötésben

csak 90.- Lei

Kapható:

A Brassói Lapok Könyvosztályában.

Ujítsa meg

lejárt előfizetését, hogy a lapot zavartalanul és fennakadás nélkül küldhessük.

A kiadóhivatal.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Veszünk 1 Lanz felstabil gépet 200-250 P. S., 1 három fázisu generátort 220 V.; 150-180 KW. Cim: „Talpa” Bukarest, Str. Tábăcari 4. 18008 a.

Olcsón eladó egy barokk ebédli. Gruber fodrász, Brassó, Hosszu-utca 35. 18017

Három üzleti portál 5 mm. speciálüveggel, átalakítás miatt sürgősen eladó. Brassó, Vasut-utca 5. 18016

Majdnem új, elegáns ebédlobutor jutányos áron eladó. Cim: 18015 szám alatt a brassói kiadóban.

Brassóban Luther-utca 20. szám alatti ház elutzás miatt eladó. 18013

Családi ház pince lakással eladó. Brassó, Strada Mircea-Voda 30. 18004

Allást nyer

Gépező, vagy gépező, luxus cipő felsőrész varráshoz felvétetik. „Talpa”, Bukarest, Str. Tábăcari 4. 18008

Frizeria I. Rainovici, Cămpina keres sürgősen jó fodrászot, ki manikűröz is ért. 18007

Házvezetőnőnek felveszek gyermektelen özvegyet, ki varráshoz is ért. Cim: 18005 szám alatt a brassói kiadóban.

Perfekt hölgyfodrász vagy hölgyfodrász felvétetik Molnár, Brassó, Weiss Mihály utca 21. 18010

Lakás

3 vagy 4 szobás lakást keresek a belvárosban. Ajánlatokat „Sürgős” jellegre a brassói kiadóba kérek. 77.707

Három szoba fürdőszobás kerti lakást keresek július, vagy augusztusra. Ajánlatokat „Pontos bér” alatt a brassói kiadóba. 18014

Keresek három-négy szobás házat. Ajánlatokat ár és felvétel megjelöléssel a brassói kiadóba „Készpénz” jellegre kérek. 18004

Vegyes

Optikai munkák, töltőtoll javítás, fényképezőgép javítás, elsőrangú kivitelben készülnek:

C. ILLYES

OPTIKUSNÁL

Brassó, Weiss Mihály-u. 19

Garantált szakmunka!

Körmendi Ferenc regénye

A BUDAPESTI KALAND

Londonban kétezer kézirat között első díjat nyert!

550 oldal. Ára: Lei 177.-

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában